

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon Interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol strani
Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—. Mali oglasi
vsaka beseda Din 1.20.

Kaj je novega na Koroškem?

Koroška stoji letos ob desetletnici plebiscita v središču zanimanja. Koroški Nemci si mnogo prizadevajo, da vzbude po vsem nemškem svetu zanimanje za Koroško. Kronist Janez Unrest je svoj čas pisal, »das Kerndtn ein recht windisch land ist,« ka je Koroška ena prava slovenska dežela. Danes moreš pogosto brati v koroških nemških listih, da je »Kärnten ein deutsches Land«, da je Koroška nemška dežela.

Sredi junija tega leta so si prišli ogledat Koroško dunajski časnikarji. Deželni arhivar profesor dr. Martin Wutte, pisatelj knjige »Kärntens Freiheitskampf,« jim je najprej govoril o narodno-političnem položaju na Koroškem. Seveda v tem smislu, da je na Koroškem samo še 37.000 Slovencev. V resnici jih je še vedno okroglo 100.000. Dne 18. junija so se novinarji peljali na Ljubelj. Medpotoma je imel na balkonu humprškega gradu s krasnim razgledom na Rož predavanje o »obrambenih bojih« odpadnik Jožef Perkonik. Izletniki so si ogledali šolo v Ljubelju, ki jo je pred par leti postavilo društvo »Südmark-Schulverein«. Obiskali so tudi »nemškega Petra«. Ta »nemški Peter« seveda ni noben Nemec, marveč pristno slovenskega rodu z rodbinskim imenom Čavko. Ko si je cesar Karel VI. prišel ogledat ljubeljsko cesto, tedaj nihče izmed domačinov ni umel ž njim nemško govoriti razen lastnika hiše pri sedanjem »nemškem Petru«. Bilo mu je ime Peter in ker je znal nemško, ga je cesar imenoval »Deutschpeter,« katero ime je hiši ostalo do danes.

Popoldne istega dne so se peljali izletniki z motornim čolnom, ki jim ga je dala na razpolago celovška občina, na Vrbsko jezero. Ogledali so si Otok ob južnem obrežju jezera ter svetovno znani letovišči Vrba in Poreče. Vrba in Poreče napravita na tujca popolnoma nemški vtis. Vse govori le nemško. — Vendar domačini še danes umejo slovensko in komaj prideš ven iz letovišča, pa ti udarjajo na uho slovenski glasovi. Ne, tudi ob severnem obrežju Vrbskega jezera slovenščina še ni zamrla.

Dne 19. junija so se peljali dunajski novinarji v slovensko Podjuno. Ob Krki je imel upokojeni stotnik Meier — Kaibitč kratek govor o »osvobodilnih

bojih«. Nato so se peljali dalje v Velikovec. Ondi sta jih sprejela ravnatelj meščanske šole v pokoju Hornbogner in posestnik mlina Majdič, rodom iz Kranjskega. Hornbogner je slikal stisko za časa bojev za Koroško. Nato so se peljali dalje v Pliberk, kjer jih je sprejel župan zdravnik doktor Herbst. On ima navado, da pri vsaki priliki pripoveduje, kako je bil pred plebiscitom nekaj tednov na ljubljanskem gradu interniran. Tudi zdaj je imel daljši govor.

Nato so se peljali izletniki preko Lipice na Grebinj. Grebinj leži pod mogočno Svinjsko planino. Nemci ji pravijo: Saualpe. Grebinj se pravi nemško: Griffen. Tukaj je bil svojčas za župnika poznejši reberski komendantor Petek, stric sedanjega koroškega slovenskega poslanca dr. Petka. V Grebinju so pevci pod vodstvom nemškega učitelja zapeli nekaj nemških pesmi. Pred odhodom iz Celovca so dunajski novinarji obljubili, da bodo prav krepko podpirali težnje in stremljenja sedaj vladajočih krogov na Koroškem. Dne 20. junija so se zopet vrnili na Dunaj.

Še pomembnejše nego poset dunajskih časnikarjev pa je bilo veliko zborovanje nemško-avstrijske narodne zveze, ki se je vršilo v Celovcu 21. in 22. junija tega leta. V tej zvezi so združene vse stranke Nemčije in Avstrije ne izvzemši socialne demokrate. Zborovanje sta pozdravila koroški deželni glavar dr. Lemisch (Lemež) in celovski župan dr. Berht. Avstrijski notranji

minister Šumi, rodom koroški Slovenec iz Podkloštra v Ziljski dolini, je rekel na zborovanju, da mora priti do združenja Avstrije z nemško materno deželo in da je treba vse storiti in pripraviti, da se v pripravnem trenutku združenje gladko izvrši.

Daljši govor je imel celovski mestni tajnik dr. Gratzhofer. Govoril je o nemškem naseljevanju na Koroškem v srednjem veku in o ponemčevanju dežele. Pravil je, da izraz »windisch«, »Windische« za Slovence na Koroškem ni žaljiv, marveč celo časten. Govoril je o »landfremde Störenfriede«, o tujih hujskačih, ki so delali nemir na Koroškem. Nato je hvalil »unsere braven windischen Landsleute« (naše pridne vindišarske rojake), ki so odločili plebiscit Nemcem v korist. Ni pa povedal, da so Nemci že 50 let poprej te pridne koroške vindišarje potom za vse obvezne ponemčevalne šole vzgajali, da je plebiscit moral izpasti Nemcem v prid.

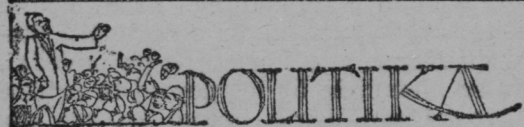
Vsi govorniki so se strinjali v tem, da so Nemci v Nemčiji in v Avstriji en narod in da morajo prej ali slej priti vsi skupaj v eno skupno državo. Zastopnik nemško-nacionalne ljudske stranke dr. Hölscher je zahteval, da dokler ne pride do formalnega združenja, mora imeti vsak nemški in vsak avstrijski državljani dvojno domovinsko pravico, namreč hkrati v Nemčiji in v Avstriji. Dr. Renner z Dunaja, socialdemokratski voditelj je trdil, da je vsa nemška socialdemokracija edina v misli o enotni nemško-demokratski republiki. Govoril je tudi krščanski socijalec dr. Drexel. Tudi graški župav je bil navzoč.

Koroška dež. vlada — vzgledna?

»Deutsche Zeitung«, ki izhaja v Celju ter sama sebe smatra za glasilo nemške manjšine v dravski banovini, hvali v svoji številki z dne 24. julija postopanje koroške vlade napram slovenski manjšini na Koroškem kot vzgledno. Kaj je vendar koroška vlada storila? Ali je izpolnila tiste obljube, ki so bile na svečan način Slovincem dane po plebiscitu, obljube o popolni enakopravnosti slovenskega jezika na Koroškem v šoli, v uradu in v vsej javnosti? Deset let so Slovenci zaman čakali na slovesne nemške obljube. Mar se je koroška vlada ob desetletni-

ci plebiscita spomnila na to, kar Slovincem dolguje? Ali je ta vlada koroškim Slovincem dala slovenske šole, katere je dolžna dati ne samo vsled svojih obljub, marveč tudi vsled mednarodnih obvez? Ni namreč samo Slovincem obljubila slovenske šole, marveč se je z mednarodno pogodbo napram Evropi in svetovni javnosti obvezala, da bo slovenski manjšini dala vse pravice, ki ji po mednarodnih pojmi pristojajo. Kaj se koroška vlada briga za mednarodne obveze! Kaj se nje tičejo mednarodna načela in pojmi vesoljnega kulturnega sveta! Ona je

takšna, kakeršna je bila pred svetovno vojno v nekdanji avstro-ogrski monarhiji. Več ko 50 let so se koroški Slovenci borili za enakopravnost v javnem življenju, osobito za slovenske šole. Nemška večina, njej na čelu nemška koroška vlada, pa jim ni hotela ničesar dati. Slovenci so bili na Koroškem brezpravna raja v nekdanji državi, sedaj pa so brezpravna raja v zelo povečani meri. Koroška vlada jih smatra ne kot narodno manjšino, ki ji je treba dati manjšinske pravice, marveč kot ljudi, ki si morajo dati vzeti svoj jezik in svojo narodnost, ki morajo postati janičarji — nemškutarji ter pomnožiti število nemškega naroda. Ali je to vzgledno postopanje? Kaj bi pravili Nemci v Jugoslaviji, ako bi vlada naše države z njimi tako »vzgledno« postopala? Kaj pa je listu »Deutsche Zeitung« tako imponiralo pri koroški vladi? Ko je vodja Heimwehra dr. Steidle na nekem zborovanju napadel Korošca ministra Šumija ter mu očital, da ni pravi Nемец, marveč »bindišarskega« pokolenja, se je koroška vlada dvignila v obrambo bindišarjev — nemškutarjev. V tem je vsa njena »vzglednost«. Takšni so pojmi, ki jih ima glasilo nemške manjšine v dravski banovini o »vzglednem« postopanju z narodno manjšino.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Iz fašistične Italije. Že dolgo se kuha v Italiji lonec, v katerem vre protifašistična struja, ki se opira na težko gospodarsko krizo poljedelstva ter delavstva in na izredno slabo stanje državnih financ. Mussolinijevo vedno rožljanje s sabljo je stalo Italijo težke svote za oborožitev na suhem in na morju, kar je povzročilo le oslabitev državne blagajne in nič drugega. Koliko so se trudili italjanski diplomati, da bi vzbudili nevoljo proti Franciji in osigurali prijateljstvo Italije med Poljaki, Turki in sovjetsko Rusijo. Vsi ti poskusi so stali veliko denarja, prinesli pa nobenih uspehov. Resni poznavalci italjanskih razmer trdijo, da ni bila pritažena nevolja s fašistično stranko še nikoli tako velika kakor je danes. Mussolini se trudi, da bi poživil fašizem s pritegnitvijo visokošolcev in srednješolcev, ker ljudske množice so že davno proti. V inozemstvu veliko škodujejo fašizmu italjanski visoki izseljenci, ki so bežali iz domovine pred fašizmom in so danes že precej razpihali protifašistični pokret. Splošno prepričanje je, da sloni italjanski fašizem le še na plačanih miličnikih.

Žalosten zaključek porenskih slavnosti. Iz veselja, da je izpraznila Francija 1. julija nemško Porenje, bi se imele sedaj vršiti po vseh večjih mestih ob reki Reni velike slovesnosti, katerih bi se udeleževal tudi predsednik nemške republike Hindenburg. V sredo 23. julija so se vršile ob udeležbi stotisoč ljudi osvobodilne svečanosti v mestu Koblenz. Zvečer so hoteli reko Reno

razsvetliti in to je privabilo ogromne množice. Po končani svečanosti se je razkropilo občinstvo na vse strani. Največ ljudi se je vračalo preko pontonskega mosta, zgrajenega ob izlivu reke Mosel v Ren. Most ni vzdržal navela množic. V trenutku, ko je bilo na mostu na stotine ljudi, so popustili na sredi mosta trami in most se je s silnim truščem porušil. Okrog sto ljudi, ki so bili na mestu nesreče, je popadalo v vodo in po njih so še padli deli mosta. Nastala je nepopisna grozna zmešnjava, ker eni so klicali iz valov na pomoč, drugi so bili ubiti od tramovja, večina ponesrečenih je bila tako med hlodovjem, da si sama ni mogla pomagati. Nesreča je zahtevala nad 90 smrtnih žrtev. Vse nadaljne prireditve so bile takoj odpovedane. Predsednik Hindenburg je prikinil svoje nadaljne potovanje po Porenju in odgodil poset v Aachenu in Trieru do jeseni.

Madžari in povratek Habsburžanov. Med madžarskimi bogataši obstojata dve struji: ena je za spremembo mirovnih pogodb in proti povratku Habsburžanov na madžarski prestol; druga hoče izsiliti vpostavitev Ferdinando-vega sina Otona za ogrskega kralja. V očigled prerekanju med obema zgoraj-nima strankama izjavljajo ljudski voditelji, da si bo izbral madžarski narod sam in svobodno svojega kralja. Proti vrnitvi Habsburžana Otona na madžarski prestol je z vso odločnostjo Čehoslovaška ter Avstrija, ki se hoče združiti z Nemčijo. Habsburžanski ogrski kralj bi vedno zahteval priklopitev Burgenlanda k Ogrski in raznih delov Slovaške k Madžarski.

Gospodarska posvetovanja v Sinaji. Dne 22. julija je otvoril v Sinaji pri Bukarešti rumunski trgovinski minister sejo gospodarskih izvedencev podonavskih agrarnih držav. V pozdravnem govoru na udeležence je povdarjal, da je izhod iz sedajne težke agrarne krize mogoč le z najtesnejšim sodelovanjem agrarnih držav v Podonavju. Proizvode poljedelskih pridelkov in vse izvozne programe bo treba postaviti na skupen temelj. Neodvisno od te konference se namerava zopet sestanek jugoslovanskih in romunskih gospodarskih ministrov v Sinaji.

Revolucionarni Egipt se je pomiril. Egiptovski vladni krogi trdijo, da je vzpostavljen v Egiptu popoln mir ter red, da je večina prebivalstva na strani kralja, ki je odklonil zahtevo revolucionarnih nacionalistov, da bi se sklicala izredna seja parlamenta in da policija in vojaštvo popolnoma obvladujeta položaj. Po izjavi angleškega zunanjega ministra Hendersona egiptovski nemiri sploh niso bili resnega značaja, ker se jih uglednejši ljudje niso udeležili in angleške čete niti posredovale niso.

Kdor si želi cene in dobre obleke naj se oglasi v konfekcijski in modni trgovini

ZIGA WEISS
Celje-Gaberje 191 II

ZA NEDELJO

Jezuiti.

Kar so bili v poznem srednjem veku beraški redi, to so bili v dobi luteranstva jezuiti. Red jezuitov je bil osnovan leta 1540 od sv. Ignacija Lojolskega; hitro se je razširil po Italiji, Španiji, Francoskem, Nemčiji, Madžarskem in Poljskem. Ob smrti ustanovitelja (leta 1556) je že štel 1000 članov in 100 naselbin. Čudovito organiziran, pod spretnim vodstvom, je pokazal mogočno delovanje na vseh poljih cerkvenega življenja. Jezuitski misijonarji so storili za razširjenje krščanstva neizmerno veliko na vzhodu in v tedaj baš novo odkriti Ameriki. V katoliških pokrajinah so delovali na prižnici, v spovednici, po bolnicah, pri duhovnih vajah, v ljudskih misijonih, pri podučevanju, z največjim uspehom pa glede vzgoje mladine. Zelo veliko so storili za versko obnovo Italije, Portugalske ter Španske, šireči se protestantizem so zajezili na Madžarskem, Poljskem in v Nemčiji. Nemčija se ima zahvaliti samo jezuitom, da je še ohranila katoliško vero. Jezuitski red je bil posebno udeležen pri procvitu cerkvenega znanstva, ki se je razmahnilo v dobi po tridentinskem cerkvenem zboru. V svojih treh mladostnih svetnikih: Stanislavu Kostki (umrl l. 1568), Alojziju (umrl l. 1591) in Janezu Berhiansu (umrl l. 1621) je predočil red mladini veličastne ideale in sploh dal kmalu po postanku veliko svetnikov, poleg ustanovitelja, tretjega generala Franca Borgija, Franca Ksaverija, Franca Borgisa itd. Bil je red visoko spoštovan od cerkvenih knezov, papeži so mu naklonili razne predprave in radi tega so bili baš jezuiti najbolj osovraženi, vse se je zaganjalo ravno v te redovnike.

S svojo izrazito pokorščino napram Sveti stolici je bil red nosilec katoliških idej in eden glavnih podpornikov edinosti Cerkve.

Ustanovitelj jezuitskega reda.

Sv. Ignacij je bil najmlajši sin plemenite španske rodbine in rojen leta 1491. Vzrasel je na dvoru Ferdinanda Katoliškega, kjer se je navdušil za višestvo, za orožje in izredne doživljaje. Pri obrambi trdnjave Pamplona proti Francozom leta 1521 je dobil dve težki rani. Bolniška postelj je spremenila njegovo mišljenje ter usmerila vso njegovo voljo v boj za čast božjo. Podvrgel se je strogi pokori najprej v bolnici mesteca Manressa, pozneje v neki votlini v bližini omenjenega mesta. Tukaj se je rodila njegova čudovita knjiga o »duhovnih vajah«. Prvotno je imel načrt, da bi deloval za božjo stvar v Palestini, a je zadel na zapreke in se je učil z drugimi mladimi dečki dve leti latinščine. Obiskoval je dve znameniti vseučilišči na Španskem in v Parizu, kjer je dosegel leta 1534 čast magistra (učitelja). V Parizu se mu je pridružilo šest plemenitih mož, ki so bili prvi člani »družbe Jezusove«. Dne 15.

avgusta 1534 se je zavezalo sedem tovarišev v pariški cerkvi z obljubami uboštva ter devištva in so prisegli, da bodo delovali za čast božjo v Palestini, ali komorkoli jih bo poslal papež. Leta 1537 so se zbrali v Benetkah, da bi se odpeljali v Sveto deželo, a jim je onemogočila ta načrt turška vojna. Kot vojščaki Kristusovi so se trudili tovariši v Italiji, en del pod Ignacijem se je podal v Rim. Ustanovitelj je predložil pravila nove družbe papežu in prejel potrdilo leta 1540. Družba se je prav kmalu razmnožila. Prvi predstojnik je bil Ignacij, ki je dal ustanovi tudi celo organizacijo. Organiziral je v Rimu več dobredelnih zavodov in umrl leta 1556.

Notrajna uprava reda.

Na znotraj je bil jezuitski red v glavnem urejen kakor beraški redovi, vendar nekatere točke so pa bile čisto nove. Novo je bilo, da so polagali jezuiti izredno važnost na pridigo, spovedovanje ter pouk. Niso nosili posebne redovne obleke, ampak so se oblačili kakor posvetna duhovščina. Redu načeljuje za celo življenje izvoljeni general, ki imajo svoj sedež v Rimu. General je še obdan od posebnega sveta. Celi red je razdeljen v provincije, navadno po političnih deželah, in pokrajini načeljuje provincijal. Predstojniku jezuitskega študijskega zavoda pravijo rektor, voditelji misijonskih postaj se imenujejo superijorji.

Predno je kdo sprejet v jezuitski red, se mora podvreči dveletnemu novicijatu, ki je prepleten z duhovnimi vajami in spokornim življenjem. Novicijat se konča z navadnimi obljubami. Tem sledi dveletno ponavljanje jezikovnih študij ter vaje v govorništvu ter triletno učenje modroslovja, mnogokrat večletno delovanje kot učitelj na gimnaziji in konečno štiriletno bogoslovje. Jezuite posvetijo v mašnike s tridesetim letom. S slovesnimi obljubami se zaveče jezuit večkrat še le 20 let po vstopu v red in ob tej priliki še dodane obljube delovanja v misijonih, kamorkoli bi ga poslal papež. Že sveti Ignacij je odredil, da sme sprejeti jezuit cerkvena dostojanstva le na izrecno zapoved svetega očeta. Ustanovitelju je bil vedno pred očmi vzor pravega jezuita v tem, da je popolnoma odtrgan svetu in z nič navezan na posvetno in radi tega je prepovedal stremljenje za častmi ter dostojanstvi.

*

Papež je poslal škofu zlatomašniku dr. A. Karlina naslednjo brzojavko: Iz Vatikana, dne 21. julija 1930. Presvetli in prečastiti gospod! Veselega srca je sveti Oče izvedel, da boš v kratkem obhajal petdesetletnico, odkar si srečno opravil Bogu prvo svojo daritev. On zanesljivo ve, koliko dobre ga si v tej dobi s svojo skrbnostjo storil v korist Cerkve božje. Hvalevredno je namreč, da si bil vselej duhovščini in ljudstvu vzgled v čednosti, da pa si tudi, v zvesti pokornosti do navodil Apostolskega Sedeža, delal na to, da bi povsod v Tvoji škofiji cvetelo versko življenje. Pri srčno Ti torej k

ELIDA PUDER
rahlo kot
sapica pokriva polt

831

Tvojemu slavlju skupni oče čestita ter svoje svete želje združuje s častili Tvojih častilcev; in to predvsem prosi Boga, naj Te do poznih, poznih let, enako polnih zaslug, milostno ohranja pri dobrem zdravju — v slavo božjo in v zveličanje duš. V povišanje slovesnosti veselega dogodka in duhovne koristi Tvojih vernikov, Te sveti Oče pooblašča, da podeliš po svoji zlati svetli maši v Njegovem imenu navzočim blagoslov, združen s popojnim odpustkom pod navadnimi pogoji. Medtem z ljubeznijo v Gospodu podeljuje v poročstvo nebeških blagodarov in v dokaz svoje očetovske naklonjenosti Tebi in vsem Tvojim apostolski blagoslov. Jaz pa se s tem obvestilom poslužim priložnosti, da Ti sporočam izraz svojega največjega spoštovanja do Tebe, s katerim sem in ostajam Tvoji Prezvzišenosti predani — E. Kard. Pacelli.

Zlate maše mariborskega vladike dr. A. Karlina v nedeljo, dne 27. julija so se udeležili poleg bana dr. Serneca še: nadškof ljubljanski dr. Jeglič s pomožnim škofom dr. Rožmanom, zagrebški nadškof dr. Bauer s tajnikom kanonikom Slamičem in škof s Krka dr. Srebrnič.

Preobleka pri čč. šolskih sestrah v Mariboru. Dne 16. julija tega leta je obhajal zavod čč. šolskih sester v Mariboru lep in prisen praznik. 38 deklet je med ganljivimi obredi sprejelo iz rok milostljivega g. kanonika Cukala, ravnatelja mariborskega bogoslovja, obleko reda sv. Frančiška in redovno ime, in sicer: Briški Angela iz Fare pri Kostelu (s. Lidvina); Papež Marija iz Dobiletine-Nazarje (s. Eva); Prijatelj Frančiška iz Ribnice na Dolenjskem (s. Ada); Pukšič Roza od Sv. Urbana pri Ptuj (s. Dora); Zupan Marija iz Šenčurja pri Kranju (s. Lavrencija); Tratnik Jozefa iz Suše-Poljane (s. Alfonza); Ojcl Marija iz Strmca, Sv. Lenart (s. Adalberta); Genovio Jozefa iz Metnaja pri Stični (s. Osana); Žižek Marija iz Sv. Križa pri Mariboru (s. Petronija); Žunko Terezija iz Cirkove (s. Honorija); Kokolj Alojzija iz Vurberga pri Ptuj (s. Anuncijata); Ogrinc Ana iz Vurberga pri Ptuj (s. Evdoksija); Žuža Angela iz Trbovelj (s. Cirila); Jelen Neža iz Gornje Ponikve (s. Uršula); Ojcl Terezija iz Strmca, Sv. Lenart (s. Ediltruda); Ornik Marija iz Sv. Petra pri Mariboru (s. Tarzila); Kröfl Ivana iz Starš pri Sv. Janžu na Dravskem polju (s. Radoslava); Benko Ivana iz Ločiča, Sv. Urban pri Ptuj (s. Alojzija); Kokelj Angela iz Mlake-Javorje (s. Hema); Juteršek Marija iz Brezja (s. Jukunda); Zollbauer Roza iz Šmartna pri Sv. Štefanu (s. Eberharda); Knez Marija iz Sv. Miklavža pri Laškem (s. Korona); Koritnik Marija iz Stare vasi pri Vidmu (s. Krizanta); Pogačar Frančiška iz Deutsch Matrei, Tirolsko (s. Nikolina); Jerše Zvonka iz Otoka pri Gornjem gradu (s. Fides); Purnat Jozefa iz Šmartna ob Dreti (s. Edvina); Strupi Ana iz Rupe pri Kranju (s. Virgillija); Krt Ivana iz Sv. Mihaela pri Šoštanju (s. Anan-

ja); Ocvirk Matilda iz Vojnika (s. Metodija); Vresnik Viktorija iz Rute pri Pušcavi (s. Maksencija); Polovšak Marija iz Skornega pri Šoštanju (s. Viljemina); Kurmanšek Cecilija iz Šmartna ob Paki (s. Baldomira); Pristovnik Pavla iz Črešnice (s. Teobalda); Fister Jelka iz Podbrezj (s. Erika); Oblak Pavla od Sv. Gregorja (s. Erzelijsa); Poteko Katarina iz Griž (s. Siksta); Slapnik Julijana iz Srobotnega pri Motniku (s. Hrizogona); Božič Antonja iz Rake (s. Avksilija).

NOVICE

ODLIKOVANJA LAVANTINSKE DUHOVŠČINE.

Konzistorijalnim svetnikom so imenovani prečastiti gospodje:

Bogovič Ivan, profesor v Mariboru; Frangež Jernej, župnik pri Sv. Marjeti ob Pesnici; Horvat Friderik, dekan pri Veliki Nedelji; Janžekovič Jožef, dekan pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; Jurak Peter, opat v Celju; P. Valerijan Landergot, župnik pri Sv. Mariji v Mariboru; P. Linus Prah, kapuc. provincijal v Celju; Dr. Slavič Matija, vseučiliški profesor v Ljubljani; Szlepecz Ivan, častni kanonik in dekan v Murški Soboti; Veternik Anton, župnik v Žalcu.

Duhovnim svetnikom so imenovani prečastiti gospodje:

Bosina Ivan, župnik pri Sv. Juriju v Slov. goricah; Bratkovič Franc, župnik v Negovi; Cilenšek Alojzij, župnik v Poljčanah; Csarics Jožef, župnik pri Sv. Juriju v Prekmurju; Goričan Janez, župnik v Špitaliču; Grobelšek Janez, župnik na Gomilskem; Hiersche Franc, vpokojeni župnik na Polzeli; Hojnik Ivan, župnik v Koprivni; Hurt Franc, župnik na Muti; Dr. Jehart Anton, bogoslovni profesor v Mariboru; Dr. Jeraj Jožef, bogoslovni profesor v Mariboru; Kociper Anton, župnik na Ponikvi; Končan Fortunat, župnik pri Sv. Pavlu pri Preboldu; Krančič Jožef, dekanjski upravitelj na Ljubnem; Lajnsič Anton, župnik pri Sv. Martinu pri Vurbergu; Lom Franc, dekan v Šmarju pri Jelšah; Lončarič Jožef, župnik pri Sv. Jederti nad Laškem; Messner Janez, dekanjski upravitelj v Marenbergu; Močnik Franc, župnik pri Sv. Štefanu pri Žusmu; Poplatnik Josip, župnik na Polensaku; P. Pavel Potočnik, katehet v Mariboru; Potokar Gregor, župnik pri Sv. Martinu pri Šaleku; Požar Alfonz, župnik na Rečici v Savinjski dolini; Preskar Karol, dekanjski upravitelj v Šmarntnem ob Paki; Rauter Jakob, župnik

na Pilštanju; P. Klarus Rottman, spovednik v Mariboru; Rožman Jakob, župnik pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu; Sagaj Alojzij, dekan v Hočah; Serajnik Ivan, župnik v Kotljah; Sinko Franc, župnik pri Sv. Martinu na Pohorju; Šegula Franc, župnik v Makolah; Štuhec Franc, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici, Tovornik Franc, arhidijakon v Konjicah; Treiber Franc, župnik pri Sv. Miklavžu pri Slovenjgradcu; Vaclavik Robert, župnik v Gotovljah; Zakošek Janez, župnik pri Sv. Venčesu pri Slovenski Bistrici; Zemljič Matija, župnik pri Sv. Tomažu pri Ormožu; Dr. Žagar Ivan, prošt v Ptuj; Žagar Pavel, kanonik v Novicerkvi; Žičkar Marko, župnik v Ločah; Živorntnik Pavel, profesor v Mariboru.

★

Občni zbor Vzajemnosti Lavantinske škofije se vrši v torek, dne 12. avgusta tega leta v Mariboru v avli bogoslovja (I. nadstropje) s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnikovo, blagajnikovo ter nadzorstvenih članov. 3. Volitev odbora in nadzorstva. 4. Razgovor o regulaciji duhovniških plač. 5. Slučajnosti.

Žrtvi Mure. V nedeljo, dne 20. julija je utonil v Muri pri kopanju 13 letni Jožef Immereich. — Pri regulaciji Mure v Podgradu pri Gornji Radgoni je bil že dalje časa zaposlen 52 letni posestnik Anton Rožman. V sredo, dne 23. julija je nalagal v družbi delavcev gramoz na nasipini sredi reke v čoln ter ga prevažal na obrežje. Pri delu je spodrsnil, padel v vodo in utonil.

Dva požara vsled udara strele. V Št. Vidu nad Valdekom je pogorel vsled udara strele lesen mlin, last posestnika Val. Oberšeka. Ogenj so opazili še le drugo jutro, ker je mlin čisto na samem. — V petek, dne 18. junija je udarila strela krog 9. ure zvečer v kopo pšenice, oddaljeno kakih 20 m od hiše posestnika Ivana Mithansa v Šmartnem pri Slovenjgradcu. Zgorelo je pet kop, ostale je rešilo šmartinsko gasilno društvo.

Udar strele. Dne 22. julija popoldne je udarila strela v hlev posestnika Jožefa Kvas v Trnovljah pri Celju. Od hleva se je razširil požar na bližnji kozolec. Obe poslopji sta bili upepeljeni, oteli so le živino.

Strašen potres v južni Italiji. Dne 23. julija tega leta je obiskal grozen potres južne dele Italije krog Neapolja. Potres je nastal v noči takoj po eni uri in je trajal 45 sekund. Pravijo, da je bil to najmočnejši potres, kar jih pomnijo današnji ljudje. V Neapolju so zbežali ljudje v silnem strahu iz hiš in se zbirali na trgih in v parkih, kjer so ostali vso noč. Ugasnila je električna luč, prekinjen je bil telefonski promet, kar je splošno zmešnjavo še povečalo. Hujši je bil učinek v neapoljski okolici. Potresna nesreča je zahtevala 2500 mrtvih in zelo mnogo ranjenih. V več krajih so skoro vse hiše tako poškodovane, da v njih ni več varno bivati. Središče potresa je bil Monte Vulture med Foggio in Melfijem, ki je ugasel ognjenik in je povzročil že več hudih potresov. Od posameznih mest je naj-

bolj prizadeto Melfi, kjer je bilo več nego 100 mrtvih in mnogo ranjenih. Do Neaplja ni ostal nepoškodovan nobeden kraj. — Število smrtnih in ranjenih žrtev narašča od dne do dne, ker jih izkopavajo izpod razvalin. Ranjenec je več tisoč in en milijon ljudi brez strehe. Ker vlada v Italiji grozna vročina, je nevarnost, da bodo izbruhnile kužne bolezni. Pri reševanju je zaposleno vojaštvo in tudi papež je poslal denarno pomoč. Italjanski kralj je že bil na mestih grozne nesreče.

Strašen vihar na Italjanskem. Dne 25. julija je razsajal silovit vihar nad ozemljem Monte Belluno na Montellu. Vihar je zahteval veliko človeških žrtev in napravil na hišah ter poljih strahovito škodo. Ozemlje, katerega je zadelo upostošenje viharja, gre od Venegazza preko Giaterra do Lusegane. Cela pokrajina je opustošena do tal. Vihar je izruval nebroj dreves. Ubitih je nad 30 ljudi, veliko pa ranjenih, popolnoma uničenih je nad 200 hiš. Vsa severna Italija je bila po tej nesreči nekaj časa brez električne luči.

Mariborska »Samopomoč« poroča: Dne 5. junija 1930 je umrl član tretjega oddelka Zadružne samopomoči v Mariboru g. Vogrin Janez, posestnik v Vintarovcih, župnija Sv. Urban pri Ptuj. Če tudi je bil rajni le štiri mesece član društva, je društvo izplačalo dediču lepo podporo. Naj v miru počiva!

Avtobus Celje—Kozje—Podsreda bo od ponedeljka, to je dne 28. tega meseca na željo interesentov odhajal iz Podsrede 10 minut prej ko doslej, to je ob 5.20, tako da bo prihajal tudi v Celje 10 minut prej ko doslej in sicer ob 7.35; mimo vsake štacije bo torej prihajal 10 minut prej. Na ta način bo imel zvezo tudi z vlakom proti Savinjski dolini iz Celja. V žepnih vozniških redih celjskega avtobusnega podjetja je to že vpoštevano, v stenskih vozniških redih pa naj lastniki taistih blagovolijo to popraviti.

Petindvajsetletnica pomorske bitke pri Čušimi. V glavnem mestu Japonske v Tokiju so slavili te dni na poseben način 25 letnico pomorske bitke pri Čušimi, kjer so porazili Japonci rusko brodovje, kateremu je poveljeval admiral Rezestvenski. Japonskim bojnim ladjam je bil poveljnik Togo, ki je bil navzoč tudi pri proslavi 25 letnice. Znamenitost pri tej proslavi so bile ladje, katere so bile posnetki nekdanjih japonskih bojnih ladij, ki so izvojevale zmago in katere so peljali v slovesnem sprevodu po tokijskih ulicah.

Lov na šoje. Iz konjiškega okraja nam poroča naš dober dopisnik: Ena najhujših roparij na mladiče nežnih ptičev pevcev in tudi na mlada piščeta je šoja. Kadar krmijo šoje mlad naraščaj, pretaknejo vsako gnezdece ptičev dobrotnikov in jih oropajo mladine. Šoje bi bilo treba zatirati ter iztrebljati z isto vnemo kakor srake, vrane ali jastrebe. Pri nas v konjiškem okraju je Švajgerjev stric precej polovil to škodljivko. Ko so začele hoditi šoje na rop za prehrano mladičev, nas je povabil stari Švajger šoli odrasle fante seboj v gozd. Tukaj je izbral na sredini gabrovja in bukovja kako slabejšo drevo, katerega ni bilo škoda. Oklestil

ga je in mu pustil le posamezne rogovile, katere je namazal s ptičjim limom. Pod drevesom je postavil iz smrekovih vej kolibo, v kateri je bilo prostora za šest sedečih oseb. Ta predpriprava je bila izvršena zvečer. Drugo jutro na vse zgodaj smo že bili pri stricu. Snel je s stene kletko, v kateri je imel po več živih šoj. Vzeli smo še seboj grablje in se odpravili v hosto. Ko smo bili na cilju, je potegnil stric nož in napravil iz dveh palčic križ, na katerega je raztegnil z razprostrtimi peruti seboj prineseno šoj. Komaj je bila šoja privezana na prekržani palici, se je začela dreti iz polnega grla, kakor bi jo pekel živo na ražnju. Švajger je položil kričača na tla pred vhod v naš šotor, kamor smo se potegnili in čakali. Šoja zunaj se je drla neusmiljeno in takoj so se začele oglašati in odgovarjati druge. Ni trpelo dolgo, že je bil celi gozd zrevočloniran. Šoje so kričale na vseh koncih ter krajih in prihajale vedno bližje k limanicam. Par jih je hitro obviselo, kričalo, frfotalo in se skušalo odtrgati. Ko je padla z drevesa na tla, ni mogla zleteti, ker je imela s ptičjim limom umazane peruti. Stric jo je pograbil z grabljami k nam v šotor in jej zavil vrat. Na ta način smo jih ulovili eno jutro nad 50. Švajgerjeva teta je znala pripraviti iz ocedenih šoj okusen rižoto, ki je boljši nego iz golobjega mesa. — Popisani način lova na škodljivko šoje, ki je zelo razširjena po naših šumah, je zelo enostaven, se gotovo obnese in kdor je prijatelj bolj divjačinskega mesa, temu se tudi izplača.

Doslej največjo globočino je dosegel ameriški učenjak in profesor Reebe. Zgradil je poseben jekleni balon, v katerega so bila udelana okna iz kremenca. Reebe se je spustil v morje pri Bermudas otočju in se potopil 440 m, poprej le 100 m. Profesor se je srečno vrnil iz globočine in bo sedaj objavil opazovanja v tej izredni morski globini.

Cerkev, katero so požrli psi. Iz severne Kanade poročajo, da so tamkaj požrli psi cerkev. Bilo je to svetišče čisto svoje vrste in radi tega ga je zadela tako čudna usoda. Cerkevica je bila ena najbolj severnih in zgrajena v Hudsonbay pokrajini. Škof iz Winnipega je hotel novo cerkvico posvetiti in je rabil šest mesecev, predno je dospel na cilj. Potoval je največ v majhnem indijanskem čolnu. Dolgotrajna mučna pot je bila zastoj, cerkev ni več stala, ko je dospel škof... Psi so jo bili požrli. Svetišče so postavili Eskimi iz kosti kitov in so ga tudi pokrili s kitjo kožo. Na ta način zgrajeno poslopje je nudilo prostor za 80 ljudi. Med dvema službama božjima se je zgodila nesreča: Krdelo čisto podivjanih psov se je zakadilo nad stavbo in jo pohrustalo do zadnjega koščeka.

Vozni red za Din 2—

(po počti Din 2.50 poslati v znamkah naprej, ako se naroči le en izvod) za vse železniške in avtobusne prege Slovenije dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

*

Narod, ki je izumrl.

Zgodovina beleži z vso neizprosno-
stjo imena narodov, ki so izumrli. Iz
novejše dobe je prišteti k izumrlim na-
rodom: prebivalce indijskega otoka
Cejlona, ki so bili znani pod imenom
Wedalachi; Bušmane po južni Afriki;
Inka narod, ki se je bil povspel v južni
Ameriki do izredno visoke kulture; na-
rod Maya na srednje ameriškem polu-
toku Yukatan, kjer se je ovekovečil z
tako velikanskimi spomeniki kakor so
na primer staroegipčanske piramide;
Azteke, ki so bili znani kulturono-
sci v današnji Mehiki.

Med narode, katere je iztrebila ev-
ropska kultura spadajo Tasmanci, pre-
bivalci otoka Tasmanija, ki leži pod
Avstralijo.

Tasmanijo je odkril leta 1642 holand-
ski pomorski kapitan Abel Tasman in
je imenoval otok Vandiemena deže-
la. Tasman je bil prepričan, da je od
njega odkrita pokrajina del Avstrali-
je. Še le pomorščak Bahss je objadral
Tasmanijo leta 1797 in dognal, da je
to samostojen otok. Novoodkritega ve-
likega in rodovitnega otoka se je po-
lastila Angleška, ki je skušala otok
kultivirati s pomočjo kaznjeniških na-
selbin. Kolonizacija, katere so se lotili
najbolj sumljivi ljudje, je bila na višku
leta 1803. Angleški kulturono-
sci so se lotili s strelom ter alkoholom prebi-
valstva Tasmanije. Na ogromnem oto-
ku je bilo leta 1815 komaj 5000 doma-
činov. Ko jih je ostalo pri življenju le
še 216, jih je angleška vlada naložila
na ladjo in jih prepeljala na otok Flin-
ders, da bi ta rod popolnoma ne iz-
umrl. Leta 1847 je bilo živih le še 45
Tasmancev in zadnji Tasmanec je
umrl leta 1876.

*

Januš Golec:

Pasji lovec.

(Spomin iz dijaških let.)

Radi odreka zavore si je zlomil nogo
v kolenu moj pokojni oče na strmem
klancu Srebernik na cesti proti Sv.
Petru pod Svetimi gorami. V bolnici v
Ljubljani ter v Gradcu so mu hoteli
odrezati nogo, da bi ga rešili neznos-
nih bolečin, vendar tega ni pustil. Z
mrzlimi polivi se je ozdravil po mese-
cih toliko, da je hodil s pomočjo berg-
lje ter palice. Bil je strasten lovec.
Komaj se je po nesreči premikal, je že
štorkljajal s puško preko rame v gozd.
Ob velikih počitnicah sem očeta spreml-
jal, da bi mu kje ne spodrsnilo in bi
še vstati ne mogel, ker za hojo v kole-
nu zmečkana noga še pač ni bila.

Dobro pomnim, da je imel oče tedaj
lovskega ljubljenca, ki je ubogal na
ime hektor. Pes je bil bolj majhen,
dobrega nosu in za lisice res dober
gonjač. Razven očetovega hektorja je
še bil pri hiši kratkorepi tiger, šekast,
velik, o kakih lovskih talentih se mu
niti sanjalo ni. Zagorec Švigelj ga je
podaril stari materi, da je uganjal svi-
nje in pasel živino. Nadomeščal je pa-
stirja in bil radi tega pri ženskah v

največjih čislih. Očetu je bil tiger trn
v peti, ker je prihitel kakor blisk, ako
je čul strel iz puške in če že ni bil
zajec v lovski torbi, je izginil z dlaka-
mi vred v pasjem želodcu. Bogznaj kol-
likokrat je bil tepen radi brezmejne
požrešnosti na divjačino, vse straho-
vanje je bilo zastoj, tiger je bil in
ostal gladovnjak. Oče bi ga že bil po-
božal s šibrami, od tega koraka ga je
odvrčala bojazen pred jezičnostjo
žensk.

Na lovu.

Kot petošolec na počitnicah sem mor-
al spremljati zgodaj zjutraj očeta na
lov na lisice. Oče je imel tedaj moder-
no puško, jaz stari pihavnik na kap-
selj in za naboj od spredaj. Šla sva
vsak po svojem kraju. Oče radi nerod-
ne berglje ter palice spodaj pod ro-
bom gozdov, jaz zgoraj po vrhu in po
sredi je iztikal hektor. Ravno tega dne
je prinesla usoda za menoj še nerod-
nega tigra. Podil sem ga domov, pes
je le debelo gledal, legel v travo in
spal, dokler sem stal na stojišču. Ko
sem se premaknil na očetov žvižg za
eno postajo dalje, tiger za menoj. Za
pogonsko cvekanje ter vikanje briht-
nega tovariša se ni zmenil moj pasji
spremljevalec.

Krog devete ure predpoldne sva lo-
vila že proti Gruski. Tukaj je globoka
udrtina ob cesti proti Kozjem. Svet je
iz apnenca, je toč dosti podzemeljskih
kapniških jam, ena ima celo lep vodo-
pad. Radi izpodjedavanja vode se je
moral ta kraj nekdanj precej globoko
pogrezniti. Gruska je obdana krog in
krog od bukovega gozda, po katerem
je polno kotlin, grab in riž. V Gruski
je stal oče spodaj pri studencu, hek-
tor je gonil že dalje časa, tiger je
smrčal na glas poleg mene na vrhu
grebena. Naenkrat je počilo iz očetove
puške, gonjač hektor je utihnil, div-
jak tiger je hušnil z bliskavico po
koncu, nategnil obe ušesi in že je od-
dirjal v galopu navzdol v smeri, iz ka-
tere je buknil v uho strel. Cilja ni zgre-
šil, ker že je zarežal, zalajal in je od-
mevalo iz gostega grmovja premeta-
vanje, skakanje in lomljenje suhega
dračja. Oče mi je kričal iz grabe, naj
grem pogledat, gladovnjaški pes bo še
požrl kar celega obstreljenega lisjaka.
Ko sem se poglobil v prvo grabo in
preko te prisopihal na nižji griček, se
je baš koj pod menoj vršil srdit boj
med tigrom in lisjakom, ki je imel od
strele zlomljen hrbet. Tigrove bela lise
so že bile vse okrvavljene od lisjakovih
ugrizov, vedno z novo besnostjo se je
zaganjal v ranjenca, ga skušal zagra-
biti za hrbet in stresti z zobmi na smrt.
Hektorja ni bilo nikjer, krvniške posle
je prepuščal orjaškemu tovarišu. Boj
med psom in zverjadjo me je osupnil
na prvi pogled. Naenkrat je tiger sko-
čil v grmovje, privlekel lisjaka za hrbet,
lisjak se je zagrizel psu z vso srditostjo
v bedro zadnje noge. Začelo se je pre-
metavanje ter otepanje na življenje ter
smrt s tako naglico, da sta bila pes in
lisjak en klopčič, ki se je kotalil po
grmovju. V strahu za psa sem posegel
še jaz v boj, pomeril, sprožil in ko se
je razkadil dim, se je valjal po tleh in

neusmiljeno vokal tiger — lisjaka ni
bilo nikjer! Stopil sem bliže in videl,
kaj sem učinil — jaz prenačljivi lovec.
Psu se je zagnal celi naboj v hrbet,
lisjaku najbrž niti dlake nisen; posmo-
dil. Smrtno ranjena žival je uprla zad-
nji žalostni pogled v mene nesrečnega
lovca, brcnila parkrat z zadnjimi no-
gami in po njem je bilo . . .

O ti moj Bog ti, kako mi je bilo pri
srcu, ko sem zrl mesto v lisjaka v —
ustreljenega psa. Trenutno sem se tu-
di zavedel, kaj me čaka doma, ako bo-
do zvedele ženske za nesrečo nename-
ravane pasje ustrelitve. Iz premišljeva-
nja, kaj bo, so me predramili očetovi
žvižgi, katerim sem sledil in se prika-
zal iz gostega grmovja brez lisjaka, a
s pasjo smrtjo obteženo vestjo. Oče me
ni karal, smejal se je na ves glas in bil
zadovoljen, ker sem opravil s tigrom
jaz, kar je že on davno nameraval. Ra-
di sigurnosti sem ga še lepo prosil, naj
molči o moji lovski smoli vsaj tako
dolgo, da bodo minile počitnice in ma-
ščevalnost ženskih jezikov ne bo mogla
za menoj.

Po lovu.

Vrnila sva se z očetom iz pasjega
lova. Po tigru ni nikdo vprašal, do-
kler ni bil čas za pašo. Hlapec, ki je
spuščal živino iz hleva, je klical: »Na
tiger, na ta-ta!« Psa seveda od niko-
der. Hlapcu se je pridružila s klica-
njem stara dekla Roza, ki je bila tigro-
va krušna mati. Pasjega pastirja ni
bilo na spregled in je bil upravičen
sum, da se je zgubil kam na vas. Kar
sam sem se ponudil na pašo, da bi vsaj
nekaj zadostil za uboj zvestega čuva-
ja. Po večerji po umivanju posode sem
mislil, da si bo stara Roza izkričala za
tigrom glas, seve zaman! Drugo jutro
se pes še ni bil vrnil, pasel sem zopet
prostovoljno. V nedeljo so dali stara
mati Pustekovemu Anziču krono, da
je šel na Hrvaško k Šviglju, mogoče je
pobegnil mrcina v svoj rojstni kraj.
Anzič je prišel brez tigra; ženske so
bile obupane; od stare matere mi je
bila obljubljena posebna nagrada za
pašo.

Izsleditev krivca in obračun.

Počitnice so se že nagibale proti
koncu. Oče je držal besedo ter molčal;
sam se tudi nisem maral javiti strogi
ženski oblasti.

Bog daj mojemu dobremu očetu več-
ni mir in pokoj, imel je lepo navado
kot gospodar, da je malo pil. Če ga je
tako v kaki prav veseli družbi ulovil
nekoliko več, je bil dobre volje in po-
sebnost ljubezniv je bil ob takih pril-
kah z najmlajšo deo.

Necega večera, imel sem glede pas-
jega uboja že mirno vest, se je vrnil
oče iz goric najboljše volje. Brata Još-
ka je vzel na kolena, ga zibal, pes hek-
tor se je zaganjal z blatnimi tacami la-
čen v staro Rozo, ki ga je brcnila od
sebe z opazko: »Marš proč, saj ti nisi
tiger in si za nič pri hiši —!« Popras-
kala se je za ušesom in zaklicala ne-
hote iz navade: »Na, tiger, tu-tu!«

Oče se je nasmehnil temu klicu in
zašepetal otroku nekaj na uho.

Po večerji je spravljal babica otro-
ka k počitku in molila z njim k angelu

varhu. Zunaj v kuhinji se je zopet oglasila Roza z nesrečnim: »Na, tiger, tu-tu!«

Ko je slišal otrok deklin klic, je prekinil molitev in mesto: »Varuj mene ti nocoj,« je nadaljeval na glas: »Stara mama, Januš je tigra ustrelil v Gruski.«

Nista končala molitve o ljubem angelu varhu, jeza je urezala sicer v dobro babico in že so bile ženske skupaj. Vsem je bilo jasno, kam je izginil pes in da ga ne bo nikdar domov in ne na pašo!

Ako bi se ne bil pobral onega večera z doma k teti, tepen bi bil, saj na moji strani je bil edino le oče, ki me je izdal nehote ter nepremišljeno.

Ne bom popisoval, kaj vse sem moral preslišati in pretrpeti radi kratkorepega pasjega gladovnjaka, kateremu sem upihnil življenje le radi lovske prenaplenosti — ne zlobe!

Nagrade za pašo ni bilo. Babica mi niso kupili nove obleke, ko sem moral po počitnicah v šolo, pihavnik so mi ženske skrile in me razbobnale daleč po okolici, da sem pasji lovec!

Gospodarska obvestila.

Borove štuke za korita, late, krajnike, kodle (šindeli) za strehe in vsake debelosti rezan les prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Vinske sodce različne velikosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Spravljanje poletnega in jesenskega sadja. O načinu trgatve in prevoza ranega namiznega sadja smo dali navodila v zadnjem Slovenskem Gospodarju. Že pri prvih nakladanjih jabolka pa smo opazili, da so posamezni sadjarji pripeljali zelene, nezrele, povrhu pa še drobne jabolke pod 5.5 cm premera. S takim postopanjem si pokvarimo ceno in trg v inozemstvu in kolikor nam je znano, bo naša vlada postavila kontrolo, da se tako postopanje tudi denarno kazni. Zato, če niso vse jabolke na drevesu zrele, potrgajo se samo sposobne in druge naj ostanejo, da dobijo primerno barvo in zrelost. Zrelo sadje je povprečno debelejšje in tudi težje in to gre v košarju, kakor tudi drevesu samemu, ker prerano trganje škoduje drevesu. Zelena in drobna jabolka niso za trg, pokvari ceno boljše jabolke in je riziko, da se sploh pri obilni ponudbi na svetovnem trgu zavrne, ker vsako tržno mesto ima svojega komisarja, da kontrolira zdravilno stanje sadja. Letos je za slovenskega sadjarja zopet najlepša prilika, kakor vsem našim sadjarjem, da si pridobimo ugled na inozemskem trgu in to neče biti samo letošnja korist našega sadjarstva. Težko je pridobiti polno zaupanje pri dobrih odjemalcih in hitro se zaupanje zgubi, ako blago običnim pogojem in zahtevam ne odgovarja. Pri jesenskem sadju imamo veliki in-

teres za trošene jabolke, kar pa potem ni namizno, ampak za moštarne in industrijo. Torej letos bodemo vnovčili vse, bolje da proda kmet vse jabolke, ako tudi dobi za kg samo tri krone in ne dela mnogo pijače, ker se bo vino težko prodalo vsled izvanredno dobre letine v celi Evropi. Do nabitih skladišč, oziroma nakladalne postaje se morajo spraviti jabolka neobtolčena, ker vsi obtiski postanejo potem za par dni v vagonu in posebno pri sedanji vročini rjavi, ter pride blago nesposobno za konkurenco na inozemski trg. Posvečajte nabiranju in nakladanju pozornost! Letos bodo prinesle jabolke denar. Obirajte z drevja le zrela jabolka, ostale pa še pustite par dni dozoreti, ker posebno pri ranem sadju ne zorijo vsi plodovi nankrat, kakor je to pri jesenskem sadju slučaj. Zadržna skladišča po deželi bodo dnevno zbirala in sprejemala sadje in sproti plačevala. Fr. Rudl.

Na banovinski Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru je še nekaj mest nezasedenih. Novo šolsko leto prične dne 15. septembra tega leta. Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat za gojence. Zavod ima predvsem namen, da izobrazuje kmetijske sinove, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma na kmetijskem gospodarstvu. Taki imajo pri sprejemu prednost. Kolkovane, lastnoročno na celo polo pisane prošnje (kolek sedaj 25 Din) za sprejem je poslati ravnateljstvu banovinske Vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 8. avgusta tega leta. Prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list; 2. domovnica; 3. odpustnica, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o pravosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5. izjava staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja; 6. obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejete deneske podpore iz javnih sredstev; prav tako, ako učenec samovoljno predčasno ostavi zavod; štipendist, ki nepovoljno napreduje, izgubi štipendijo. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter najmanj z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni, zdravi kmetijski sinovi, ki ostanejo po končani šoli doma. — Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). O sprejemu v šolo odloča tudi uspeh sprejemnega izpita iz slovenščine (ali srbohrvaščine) in računstva, katerega so oproščeni samo absolventi vsaj dveh razredov meščanske ali kake nižje srednje šole. Ob vstopu v zavod se mladeniči preiščejo po zdravniku zavoda; ako njih zdravstveno stanje ni povoljno, se odklonijo. — Oskrbnina stane do preklica mesečno 150 Din. Plačuje se vnaprej v dveh enakih polletnih obrokih. Izključenim in samovoljno izstopivšim učencem se vnaprej plačana oskrbnina ne vrne. Pridnim sinovom ubožnih posestnikov se po možnosti dovolijo popolnoma ali do polovice prosta mesta v internatu. V tem slučaju je treba podpreti prošnjo z uradno (od občinskega ali davčnega urada) potrjenim ubožnim spričevalom ali izkazom premoženja z navedbo družinskih in gospodarskih razmer, predpisanih davkov itd. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo banovinske Vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Prošnje za sprejem se rešujejo pismeno.

Celje dobi novo drevesnico. G. Gradišnik, drevesničar iz Dobrne, je kupil v Šmarjeti pri Celju lepo posestvo, na katerem zasadi večje drevesnice in trsnice. Ker so pogoji za omenjeno stroko,

kar se tiče zemlje in klime ugodni, je upati, da boče g. Gradišnik lahko zmožel potrebam daljne okolice, zlasti tudi cele Savinjske doline s svojimi sa-
deži.

*

Kmetije, tuji zgledi učijo!

Kak blagoslov prinese kmetu močna stanovska organizacija, kaže položaj kmetov na Danskem. Severno od Nemčije je ta mala država. Tri in pol milijona prebivalcev ima; enkrat toliko jih je kakor nas Slovencev. Skoro sami kmetje. Za industrijo na Danskem ni nikakih možnosti, ker ni rud; zato je kmetijstvo temelj danskega gospodarstva.

Razmere danskih kmetov.

Dansko kmetijstvo je vzorno! Skoro štiri petine zemlje je obdelane (v Sloveniji komaj polovica). Ker so Danci izraziti živinorejci, zavzemajo večino travniki; približno ena tretjina je polja, nekaj malega je goljave in barja, gozdov niti desetina (kurivo dobivajo iz šote). Zemlja je razdeljena med ljudstvo zelo pravično: dve tretjini je srednjih in manjših posestnikov, ne celo ena tretjina je večjih kmetov s 15 do 60 ha; komaj 2 odstotka ima nad 60 ha. V teh srednje- in malokmetijskih družinah vlada blagostanje, izraženo v ljudski govoric: »Dobro nam gre v mali Dansk.« To se vidi že na zunaj: Vzorno oskrbovane, po večini dobro tlakovane ceste vodijo do najoddaljenjših kmetij. Hiše so sicer večinoma s slamo krite, toda v stanovanjih — tudi pri malih kmetih — najdeš lepo pohištvo in skrbno izbrano knjižnico, srednji kmet ima klavir, zdaj tudi radio, večji posestnik ima celo majhen auto. Vse pa diha narodni kmetijski ponos. Da je nekaj v teh istih hišah vlada revščina, bomo slišali pozneje tudi, kako je revščino zamenjalo blagostanje. Če gremo pogledat gospodarstvo, najdemo pri 80 odstotkih kmetov in kočarjev moderne gnojnične jame, kmetijske stroje (sejalne, za košnjo, mlatilnice škoporezne itd.) ima skoro polovica posestnikov, elektromotorje blizu četrtina; govede redijo povprečno na vsak ha po eno, mlečnost krav je povprečno 2900 kg (krog 2.500 litrov) na eno kravo na leto (pri nas je to sploh najvišje in izjema); četrtina krav na Danskem da celo blizu 3500 kg (3000 litrov), ponekod 3800 kg, niso redki slučajji nad 4000 kg in celo 6000 kg.

Danski izvoz in uvoz.

Visoko stopnjo danskega kmetijstva najjasneje kaže izvoz in uvoz, takozvana zunanje-trgovska bilanca. V tem oziru presega Danska vse evropske države, tudi Nemčijo in Angleško, celo Združene države Severne Amerike! — Leta 1926 je prišlo na Danskem na vsakega prebivalca za Din 13.637 uvoza in izvoza (trikrat toliko kakor v Nemčiji ali Združenih državah Severne Amerike, kjer je prišlo isto leto na vsakega prebivalca samo Din 4517); glede zunanje trgovine je Danska na isti višini

kakor plodonosna Kanada ali Avstralija; prekaša jo edino Nova Zelandija.

Živina, surovo maslo in jajca.

Kaj pa Danska izvažata? Blizu 90% vsega danskega izvoza tvorijo kmetijski pridelki: živina in mlečni izdelki ter jajca. Zlasti v izvozu surovega masla je Danska sploh prva država na svetu: nad eno tretjino vsega surovega masla na svetu pripravlja Danska; surovo maslo izvažata na Angleško (70%), v Nemčijo (21%), v Belgijo in daljno Severno Ameriko (Združene države). Potom svojega sijajnega združništva so danski kmetje pridelovanje in predelovanje mleka organizirali tako, da je izvoz surovega masla porazdeljen enakomerno na vse mesece v letu. To in pa enotna kvaliteta (kakovost) surovega masla je pripomogla, da so si danski kmetje zamogli za svoje surovo maslo zavojevati in obdržati zlasti trg na Angleškem (70%), pa tudi druge inozemske trge. Tudi v izvozu **svinjskih produktov** se je Danska pred tremi leti povzpela na prvo mesto med vsemi državami sveta (eno četrtino vsega svetovnega izvoza). Ogromno se je v zadnjih desetletjih razširila kokošjereja. Izvoz jajc je narastel tako, da je Danska glede tega na celem svetu na drugem mestu (malo manj ko eno četrtino vsega svetovnega izvoza); tudi jajca pošilja največ na Angleško (79%) in v Nemčijo (18%). Kako je izvoz napredoval po vojni, se vidi iz tega: Od leta 1920 do 1927 se je izvoz surovega masla in jajc podvojil, izvoz mesa potrojil, izvoz mesa potrojil, izvoz preserviranega mleka in živine početril, izvoz klavnih odpadkov popetoril!

Žito.

Kaj pa žito? Še pred 50 leti ga je Danska izvažala. Ko so pa vsled ameriške konkurence cene žita padle, so se razumni danski kmetje od poljedelstva, ki se ni več izplačalo, vrgli na živinorejo, ki jim donaja blagostanje. Žito pa kupujejo, to je uvažajo. Uvažajo pa tudi umetna gnojila in krmila

za živinorejo. Uvoz žita in krmil se je po vojni v letih 1922 do 1927 sicer skoro podvojil, uvoz umetnih gnojil pa več ko potrojil; a vendar dohodki izvoza daleč presegajo izdatke za uvoz.

Kako se je Danska kulturno povzdignila?

Danska, ki v kmetijstvu toliko producira in je med prvimi agrarnimi državami sveta, nima ravno najugodnejše lege: zemlja je lažja in srednja; podnebje neugodno: zima je sicer milejša, a dolga; poletje je kratko in vsled stalnih ostrih vetrov hladnejše. Danci pravijo: Mi imamo osem mesecev zimo in štiri mesece nikakega poletja. Prvi mraz se začne oktobra in zadnji konča sredi maja. Vsled tega vegetacija zaostaja.

A kljub vsemu temu dosega v kmetijstvu tolike uspehe, da moramo strmeti! Danes tudi danski kmet čuti svetovno agrarno krizo, ki se povsod kaže v precej znižani donosnosti kmetijstva; toda pri zgoraj opisanem stanju to krizo lažje zmagujejo nego v katerikoli drugi državi! Kaj jim je pripomoglo do tega blagostanja? **Visoka stopnja izobrazbe, močna stanovska organizacija** (Kmetijske zveze in Kmetijske družbe) ter **sijajno razvito združništvo** jih je pred pol stoletjem dvignilo iz bede in revščine na to gospodarsko višino in jim pomaga, da lažje vzdržijo tudi težke čase!

*

Kmetijske razmere v Švici.

Po svojem gospodarskem značaju Švica ne spada med agrarne države, vendar pa tvori kmetijstvo znaten del narodnega premoženja. Saj so znani Švicarji že od nekdaj kot prvovrstni živinorejci. Dobro organizirano pašniško gospodarstvo pod zelo ugodnimi naravnimi prilikami jim omogoča uspešno in zelo rentabilno živinorejo vzporedno z mlekarstvom. Z dolgotrajnim smotrenim znanstvenim in praktičnim delovanjem na polju živi-

noreje so se povzpeli na odlično mesto te važne kmetijske panoge ter si osvojili del evropskega trga za izvoz plemenske živine. Z rednim vsakoletnim prirejanjem večjih živinorejskih razstav s plemenskimi sejmi privabijo iz raznih evropskih držav odjemalce za svojo plemensko živino. Saj je tukaj domovina znane simodolski pasme, ki je razširjena deloma po vseh večjih evropskih državah. Tako se je redno vsako leto precej eksportira v sosedno Nemčijo, Čehoslovaško, Madžarsko, Romunijo in deloma tudi v Jugoslavijo. Za domačo rjavo govedo sta pa dobri odjemalki Španija in Argentina. Prve imenovane pasme se je pred vojno tudi mnogo izvažalo v Rusijo. V zavesti, da imajo za svoje dobro blago dovolj odjemalcev, nastavljajo tudi temu primerne cene svoji živini. Ni nič posebnega, če stane lep plemenski premoval bikec, star 12 do 15 mesecev 3500 do 4000 švicarskih frankov, to je okoli 35.000 do 40.000 Din v naši valuti. Posamezni eksemplari pa pridejo tudi na 7 do 8 tisoč švicarskih frankov, katere navadno pokupijo domače živinorejske zadrage. Seveda je klavna živina mnogo cenejša, kljub temu pa za 100 do 120% dražja kakor pri nas. V ozki zvezi z živinorejo imajo tudi dobro upeljano in zelo rentabilno mlekarstvo. Saj je nega molzne živine v pašniški sezoni zelo enostavna in ceno, ker se živi v glavnem od paše. Lepo je gledati te lepo pisane domače rogatega živali, kako se podijo v velikih čredah po obsežnih in z bujno rušo obraščenih pašnikih. Molža je uvedena po vsej Švici samo dvakrat na dan, v zvezi s tem tudi napajanje telet. Mleko se odda takoj po molži v mlekarino, ki jo ima vsaka vas. So pa deloma zadrage, deloma zasebne. Cene mleku se gibljejo preračunano v naši valuti 2.40 do 2.70 Din napram letnemu času in množini mleka. Seveda veljajo te cene samo za mlekarino, dočim stane mleko v razprodaji 3.20 do 3.50 Din. Tako daje Švicarjem mlekarstvo reden in si-guren mesečni dohodek za kritje teko-

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

»V resnici velike stvari, ki jih mislite izvesti, pa tudi nevarne, a kljub nevarnosti zapeljive. Če se vam načrt posreči, ste na konju.«

»Da, na konju in svobodni ter neodvisni,« vzplamti grof Tatenbah, »dolgo sem omahoval, naposled sem se odločil, saj se mi obljudlja vojvodski prestol in še nekaj višjega.«

Grof Thurn je pozorno poslušal svojega prijatelja, skoraj ni mogel verjeti, da je to nekdanji omahljivi Tatenbah.

Čez nekaj časa ta nadaljuje:

»Takšen je sedaj položaj. Skrbno se pripravljaja od vseh strani, da se izvede naš načrt. Rabimo pa še pomoči, posebno s Primorskega, in ti bi bil za to kakor ustvarjen.«

»Jaz,« se začudi grof Thurn, »o tem bi se dalo dvomiti. Kako pa naj bi sodeloval?«

»Nikakor se ne ponižuj, saj vemo vsi, da si vpliven. Vsled svojega čina kot deželni glavar

32

goriški boš najboljši mogel posredovati med nami ter beneško republiko, kjer imaš dosti vplivnih znancev in prijateljev.«

»To je res,« meni grof Thurn, »toda kaj imam od tega, stvar je nevarna.«

»Na nevarnost ne smemo misliti in je tudi ni. Pa če bi tudi bila, se ne da primerjati s tem, kar se nam obeta — svobodni bomo, neodvisni bomo. Ko bo Zrinjski kralj Ogrske in Hrvatske, jaz vojvoda Štajerske, sprejmeš tudi ti svoj delež: delal boš, kar boš hotel, vse, kar si do sedaj napravil hudega, bo izbrisano ter pozabljeno. Ali veš, prijatelj, kaj to pomenja?«

»Da, razumem, jako zapeljivo je vse.«

»Ne samo zapeljivo, doseglo se bo vse, verjamim mi. Zato pa pristopi naši zvezi, če hočeš sebi dobro, če ne, pa idi na Dunaj. Tam se ti lahko pripeti, da ti pristrižejo peruti in namesto, da bi se veselil življenja, boš vzdihoval med temnimi zidovi.«

»O, grozno, tega nikdar,« vzdihne grof Thurn vidno preplašen, saj je imel dosti na vesti.

»No, vidiš, ali se misliš odreči svoji Moniki, za katero se je vnelo tvoje srce?«

»O, Monika, moj vzor, moja zvezda! Reci, kaj naj storim za te, povej mi!«

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvatiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 211

čih denarnih potreb. Zavedajo se, da je za pridno živinorejo in mlekarstvo poleg pašništva ravnotako važno tudi dobro travniško gospodarstvo in pridelovanje poljskih krmskih rastlin. Kot razumni in praktični gospodarji so prišli že davno — davno do tega, da jim dajo umetni travniki mnogo več in boljše krme, kakor naravni na enaki površini. Kakor je pri nas še malo umetnih travnikov, ravnotako najdeš tukaj že malo naravnih. Samo če je zemlja in lega primerna za umetni travnik ga spremenijo. Vzorno urejena gnojišča z gnojničnimi jamami, ki ga ne pogreša nobeno gospodarstvo, jim nudi dovolj in dobrega gnoja ter gnojnice za gnojenje travnikov in pašnikov. Vmes pa uporabljajo še mnogo umetnih gnojil. Takoj po košnji za prvim vlažnim vremenom vidiš, kako pridno razvažajo gnojnico s svojimi orhkimi konjiči. Kot dokaz visoke intenzivitete njihovih kmetij navedem sledeči primer: v razgovoru z nekim posestnikom sem med drugim tudi vprašal, kako veliko je njegovo posestvo in koliko živine goji. Odgovoril mi je, da ima 24 oralov posestva brez gozda in da goji 16 do 18 glav goveje živine in dva konja. En švicarski oral je 3600 kvadratnih metrov, to je dobrih 8 in pol ha ali okoli 16 oralov. Porabi pa letno 35 do 40 q umetnega gnoja. To je dokaz, da tudi zemlja vrača dobro za dobro.

Z intenzivno uporabo gospodarskih strojev na svojih kmetijah jim je mogoče znižati pridelovalne stroške kmetijskih produktov na najnižjo mero. Ti naprednjaki znajo tudi dobro izrabiti električno silo. Tako imajo poleg navadnih gospodarskih strojev na električni pogon tudi gnojnične črpalke, dvigala za skladanje krme, še celo nož si lahko nabrusiš na električni pogon. Seveda vse in povsod pa v skladu z gospodarstvom. Kajti Švicarji so tudi dobri računarji in gospodarji v pravem pomenu besede. Praktično urejena so gospodarska poslopja, ki so večinoma združena s stanovanjem pod enim kro-

vom, zidana pa v lepem planinskem slogu. Lepi čisti vrtovi, kateri ne pogrešajo nežnih cvetk, dičijo te lepe kmetijske domove. Povsod vzoren red in snaga. Če potuješ v nedeljo skozi vas, boš videl, da je celo cesta lepo snažno pometena. Brez dvoma napravi vse to na tujca prijeten vtis. Ljudje so prijazni, gostoljubni, uslužni in demokratični v pravem pomenu besede. Tako ravna v dobri zavesti, da delajo s tem neposredno reklamo za čim večji obisk tujcev, ki prihajajo s polnimi žepi iz vseh delov sveta občudovat in uživat naravno lepoto te obljubljenе dežele. Tako si je ta mirni narod, ki ne pozna vojske, s svojo pridnostjo in veliko podjetnostjo ustvaril pravo blagostanje. Mi Slovenci v upamo, da nam bo Bog dal, da bo tudi naša lepa Slovenija v mnogoterem oziru podobna Švici, kateri je slična po svoji naravi.

Leopold Jasak.

*

Nekaj o krivični tehtnici.

(Dopis iz kmetijskih krogov.)

V naših slovenskih krajih ljudstvo proda precej telet, svinj in perutnine, seveda na tehtnico. Nekateri kupci pa so tako brezvestni, da ljudi pri tehtanju svinj in telet do osem in še več kg žive teže ogoljufajo in potem še redno 1 kg pa tudi 2 kg od kupne teže odbijejo. Če je cena na primer 12 Din po kg, je človek na zgubi čez 100 Din, za kar on niti ne ve. Kupci pa že itak navadno imajo nizke cene, ker glavni dobitek hočejo oni imeti, a ne tisti, ki je za živinče trpel in skrbel.

Ker naši ljudje v veliki večini tehtnico preslabo poznajo, je takim brezvestnim kupovalcem lahek posel. Tega pa merodajni faktorji ne znajo. Če bi to znali, mislimo, da tega ne bi mogli trpeti, ker naše ljudstvo trpi preveliko škodo in ima na vse strani velike stroške.

Zahtevajte torej vi, ki prodajate, da kupec svojo tehtnico pred vami tarira.

to je izednači še predno začne vagati. Kako se pri tem postopa, to pa vprašajte vestne in poštene može, kateri to znajo. Krivično se lahko tehta z decimalno vago in tudi z vago na takozvane gatre, torej z vsako vago, če se na nepoštenega človeka nameriš. Pri tehtnici na gatre se mora paziti na to, da je na utežu (Geviht po domačem) označeno, koliko je težak, na primer 4 ali 5 kg in da je toliko tudi na vagi zabeleženo.

Priporoča se vsakemu, kateri misli kaj prodati, da si, predno eno ali drugo proda, pri zanesljivem trgovcu ali dobrem znancu poštenjaku to pretehta ali zmeri.

Priporoča se tudi, da se takih kupcev čuvate, kateri so že na glasu radi krivičnega tehtanja in da jih naznate na merodajnem mestu. Pri vagnju pa imejte zanesljive priče. Takih nepoštenih ljudi ne smemo mirno trpeti. Tudi ne smete misliti, da taki kupci-nepoštenjaki smejo nekažnjeno delati, kar hočejo.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg, v soboto, dne 26. julija so pripeljali špeharji na 28 vozeh 65 komadov zaklanih svinj, kmetje 12 voz krompirja, 5 čebule, 14 voz sena in 8 voz slame. Svinjsko meso je bilo po 15 do 30, krompir 0.75 do 2, čebula 3 do 7.50 Din. Seno 70 do 75, slama 40 do 55 Din. Glava zelja 2 do 5, kumarce 1 do 4 Din. Pšenica 2 do 2.50, ječmen 1 do 1.50, oves 1.25 do 1.50, koruza 2, ajda 1.50 do 1.75, proso 2.50, fižol 2.50, fižol s stročjem 4 Din. Kokoš 35 do 45, piščanci 25 do 80, raca 20 do 30, gos 30 do 50, puran 30 do 75, domači zajec 7 do 35 Din. Česen 16, gobe 2.50 do 3. Marelice 14 do 16, črešnje 4 do 5, jabolka 5 do 8, hruške 6 do 10, suhe slive 10 do 14, breskve 12 do 18, grozdje 24 Din. Mleko 2.50 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 26, med 14 do 18 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 14 konjev, 20 bikov, 146 volov, 388 krav in 21 telet; skupaj 589 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 22. julija tega leta so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 8.50 do 9; poldebili voli od Din 6.75 do 8.50; plemenski voli od Din

Šte naročeni na list

NEDELJA

?

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelijski in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodljiv iz misijonov »Mladostni navihanec — postane redovnik« in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

Grofu Tatenbahu se razjasni lice. Ves radosten vstane ter stopi k železni omari, jo odklene ter vzame iz nje velik pergament.

»Tukaj vidiš, dragi, tu je zapisano besedilo pogodbe, katero skleneš z menoj. Vpostaviti je samo tvoje ime. Torej podpiši in stvar je urejena.«

»Kako se glasi vsebina pogodbe,« vpraša grof Thurn ves vzhičen.

»Evo, poslušaj,« reče grof Tatenbah ter vzame pergament v roke, ga razgrne ter počasi prečita vsebino:

»Jaz Karol grof Thurn prisegam pri živem in večnem Bogu, ki me je iz nič ustvaril, presvetlemu gospodu Ivanu Erazmu grofu Reinsteinskemu in Tatenbahu, da mu bom zvest in vdan do zadnje ure življenja ter ga bom podpiral v njegovi sreči ter vseh njegovih namenov, kolikor bo v mojih močeh, tako z nasvetom, kakor z dejanjem in ga ne bom zapustil v sreči in nesreči ter ga ne izdal, če tudi bi šlo za moje življenje. To je tako gotovo, kakor mi naj Bog pomaga ter njegov sveti evangelijski. V potrdilo tega sem lastnoročno podpisal to listino.«

»To torej zahtevaš od mene. Zanašam se na te, da boš tudi ti držal besedo.«

»Lahko mi verjameš,« reče grof Tatenbah povzdignjenim glasom.

»Daj sem pero,« veli grof Thurn.

»Tukaj je,« reče grof Tatenbah vidno razburjen ter izroči prijatelju gosje pero, ki ga je prej pomočil v črnilo.

»Torej glej,« spregovori grof Thurn, nastavi pero ter z odločnostjo zapiše svoje ime.

Grof Tatenbah je z nemalim nemirom gledal, dokler ni novi zaveznik podpisal listine. Ko pa je videl podpis, si je globoko oddahnil, češ, sedaj si naš. Grofica Zrinjska pa mi poplača to pridobitev s svojo ljubeznijo, saj mora sedaj spoznati, da mislim resno, ona, ki hoče videti dejanja.

»Hvala ti, moj dragi, zadeva je urejena.«

»Sedaj mi pa moraš tudi ti pomagati,« odvrne Thurn, »saj veš, kaj menim.«

»Da, da, za Moniko gre. No, kako daleč si že z njo, ti veliki zmagovalec ženskih src.«

»O, prav zadovoljen sem. Monika je neizkušeno dekle, ki vse verjame. Obljubila mi je sestanek za jutri zvečer v vrtu, ko ima oče opravke pri seji mestnih očetov.«

»Previden bodi, ne sme priti do kakih neprijetnosti,« ga opominja grof Tatenbah, »če si

5.50 do 7.75; biki za klanje od Din 7 do 8, klavne krave debele od Din 6.75 do 7.50; plemenske krave od Din 5 do 6.50; krave za klobasjarje od Din 4 do 5; molzne krave od Din 6.50 do 7; breje krave od Din 6.25 do 7; mlada živina od Din 7.50 do 9; teleta od Din 10 do 11. Prodanih je bilo 368 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 31, v Italijo pa 14 komadov.

Svinjski sejem v Mariboru dne 25. julija 1930. Pripeljanih je bilo 198 svinj in dve kozi. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari od 100 do 150 Din; 7 do 9 tednov stari od 200 do 250 Din; 3 do 4 mesece stari od 300 do 350 Din; 5 do 7 mesecev stari od 450 do 500 Din; 8 do 10 mesecev stari od 600 do 850 Din. Eno leto stari od 1000 do 1100 Din. 1 kg žive teže so prodajali po Din 11 do 18; 1 kg mrtve teže pa po Din 15 do 17. Prodanih je bilo 155 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od Din 18 do 20; volovsko meso II. vrste 1 kg od Din 16 do 18; meso od bikov, krav in telic 1 kg od Din 10 do 14; telečje meso I. vrste 1 kg od Din 22 do 30; telečje meso II. vrste 1 kg od Din 16 do 20; svinjsko meso sveže 1 kg od Din 15 do 30.

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

NAŠA DRUŠTVA

DRUŠTVOM IN PRIJATELJEM IZOBRAZBE.

Prosvetna zveza v Mariboru je v svojem vzvišenem prizadevanju za razširjanje prave prosvete in izobrazbe med široke plasti slovenskega ljudstva pričela izdajati posebno prosvetno knjižnico in sicer bo izšla vsak mesec po ena prosvetna knjižica, v kateri se bodo razpravljala in obravnavala najvažnejša in najbolj pereča sodobna vprašanja. Te dni je izšel prvi zvezek omenjene knjižnice, ki vsebuje odlično ter

vsestransko poučno razpravo bogosl. profesorja in predsednika Prosvetne zveze **dr. J. Hehnjeca**; omenjena razprava pod naslovom »Sodobne naloge ljudske prosvete« je spisana zelo poljudno, tako da jo bo lahko vsakdo s pridom in užitkom prečital. Je pa obenem ta prvi zvezek s svojo vsebino programatične važnosti glede usmerjanja našega prosvetnega gibanja v najširše plasti našega naroda. Te razprave, ki bodo izhajale v omenjeni prosvetni knjižnici, bodo lahko služile našim prosvetnim delavcem za društvena predavanja in izpopolnjevanja na posameznih toriščih splošne izobrazbe. En izvod stane samo 1 dinar; priporočljivo je, da naročijo posamezna društva več izvodov, ki jih naj potem razpečavajo med svoje članstvo. Naročila sprejema Prosvetna zveza v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Fantovski in dekliški krožek bralnega društva pri Sv. Juriju ob Ščavnici priredita v nedeljo, dne 3. avgusta ob 3. uri popoldne pri g. Pergerju veliko prosvetno akademijo. Po pestrih telovadnih točkah se bo uprizorila dvodejanska šaloigra »Doktor Vsezna«. Prijatelji naše mladine, udeležite se te njene prireditve, da ji s tem date pobudo za nadaljno delovanje. = Bog živi!

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, telefon št. 23-58. Najmodernejše urejen za operacije. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, infrardeča žarnica. Cene zmerne. 581

Odkod so bili lasje. Hčerka: »Mama, glej, tule imaš pa bel las!« — »Vidiš, hčerka,« odgovori mati, »to je odtod, ker me vedno tako jeziš.« — Hčerka: »Oh, mama, kako si morala še le ti jeziti babico, ker ima vse bele lase!«

Seljak je učil svojo ženo v računstvu in ji dokazoval, da se različne stvari ne morejo seštevati, rekoč: »Ti ne mo-

reš reči, da sta dve raci in dve uri štiri race.« — Žena: »Skoro, da ne!« Mož: »Kaj praviš, skoro da ne, ker je gotovo, da ne!« — Žena: »Kako naj to razumem, ko si mi včeraj pa rekel, da je dva litra mleka in dva litra vode — štiri litre mleka!«

Natančen hlapec. Graščak reče konjarju: »Jurček, bodi s konjem prijazen! Gladi ga, govori kaj z njim!« — Jurček obljubi, da bo. Drugi dan gre graščak v hlev gledat, kako hlapec izpolnjuje ukaz. »Kaj delaš, Jurček?« mu reče, ko vidi hlapca, kako sedi na jaslih in drži časnik v roki. »Gospod,« pravi Jurček, »ukazali ste mi, naj s konjem govorim; ker mi ravno ni prišlo nič na misel, pa mu čitam časnike na glas!«

Vabilo. »Radi bi sprejeli vašo hčerko za par tednov v našo hišo, ali žal smo nekoliko omejeni.« — »Nič ne škodi. Moja Ema tudi ni ravno ena izmed prebrisanih!«

Višek raztresenosti. Ko je mislil profesor M. zapustiti krčmo, je gledal okoli kot bi kaj iskal. Krčmar: »Kaj pa iščete, gospod profesor?« — Profesor: »Dežnik mi manjka.« — Krčmar: »Saj ga imate vendar čez roko obšenega.« — Profesor: »Hvala! Dobro, da ste me na to opozorili, drugače bi prišel brez dežnika domov!«

Srečni pajek. Gospa: »Cele tedne se že razpenja v kotu salona pajčevina. Kdaj jo mislite, Minka, omesti?« — Služkinja: »Milostljiva, ali je to pajčevina? Jaz sem pa mislila ves čas, da spada to k radio-aparatu!«

Ob počitnicah. Otroci so si ogledovali mariborsko stolnico, v kateri so pri lavnem oltarju postavljeni apostoli. Ko so jih šteli, so jih našli deset. »Kje pa sta še dva apostola?« je vprašal eden deček. Drugi mu je pa odgovoril: »Na počitnice sta šla!«

Ob pomanjkanju moke. Učitelj v šoli: »Ako stane 1 kg moke 2 Din, koliko bi trebalo denarja za 20 kg?« — Učenec živahno: »Prosim, gospod učitelj, kje se pa dobi sedaj 20 kg moke in to po 2 Din? Bi povedal materi.«

nakopljeva jezo mestnega sodnika in pisarja, bo trpela naša skupna stvar.«

»To prepusti meni. Samo te prosim, da mi posodiš za jutri zvečer hlapca in dva konja, na katerih se da dobro jezdit.«

»Kaj nameravaš s tem,« vpraša grof Tatenbah, »lahko si vzameš zaželjeno, toda še enkrat ti rečem, bodi previden.«

»Ne brigaj se za to, kar storim jaz, za to sem jaz odgovoren.«

Nato sta se prijatelja ločila in šla k počitku.

Monika je res bila obljubila sestanek grofu Thurnu, saj je bila vsa prevzeta od lepih besedi ter prijaznega vedenja plemenitaša. V svoji nezkušenosti je verjela vsem njegovim besedam, posebno, da jo ljubi ter jo hoče osrečiti. Prosil jo je, da bi mu dovolila sestanek, ker edino takrat ji more vse natančno razložiti, naj bo uverjena, da nima nobenih drugih namenov. Monika je po daljšem obotavljanju res privolila v to. Drugi dan ob sedmih zvečer, tako mu je rekla, naj pride do vrat, skozi katera se pride v vrt, odklenila jih bo ter pride tja, ker ob tem času ne bo očeta doma.

Notranji glas jo je svaril: Monika bodi previdna; ne zaupaj mu; nevarnost se ti bliža; kaj

poreče tvoj skrbni oče; spomni se svoje rajne matere. Toda kmalu je pozabila na to. Samo iz radovednosti grem, rekla je sama pri sebi, saj sem v vrtu, in če bi imel grof Thurn druge namene, lahko zbežim v hišo, kjer sem na varnem.

Tako se je izgovarjala sama pred seboj ter nestrpno čakala trenutka, da pride večer. Da ne bi vzbudila suma, je obdržala navadno obleko. Ko je odšel oče na rotovž, pripravila je tudi vse, da bi mogla biti ob določenem času pri vratih.

Srce ji je bilo nemirno, ko je zatonilo solnce za Kozjakom, saj se je bližal čas, ko pride on, ki ga je vzljubila v tem kratkem času, kar ga je videla. Danes zve, ali res misli pošteno. O, kakšna sreča, kako bo oče ponosen, ko vidi svojo hčer srečno!

Nedolžno bitje ni slutilo, da je med tem časom premišljeval grof Thurn, kako bi kakor jastreb ugrabil svoj plen in ga spravil na varno mesto, kjer bi bil popolnoma v njegovi oblasti.

V Freihausu je takrat bil za konjarja hlapec po imenu Konrad. Doma je bil s Kozjaka, premeten, sicer pa zvest služabnik. Imel je nekdanjo nezgodo, da je v sporu med fanti prizadjal enemu težjo rano, kar bi imelo za posledico precejšnjo kazen. Toda mestni pisar Koder se je

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

Mariboru, Koroška c. 5

Romarjem na Brezje.

VOZNI RED NA BREZJE.

Vlak št. 1.

Ta vlak vozi iz Poljčan in sprejme vse udeležence s proge Zreče-Poljčane, s proge Rogatec-Grobelno in postaj: Poljčane, Ponikva, Grobelno, Sv. Jurij, Štore. Udeleženci, ki se pripeljejo po konjiški progi, imajo iz Konjic poseben vlak. Ta vozi iz Konjic ob 21. (ob devetih zvečer) in pride v Poljčane ob 10. uri zvečer. Vlak št. 1 pa vozi iz Poljčan 22.10, to je deset minut čez deseto uro, s Ponikve 22.34, Grobelno 22.44, Sv. Jurij 22.52, Štore 23.02 in vozi direktno na Otoče. Udeleženci s proge Rogatec-Grobelno se pripeljejo na Grobelno z rednim vlakom, ki odhaja iz Rogatca ob 17.15. Ta vlak bo imel za romarje določene vozove, ki se bodo v Grobelnem samo priklopili.

Vlak št. 2.

S tem vlakom se vozijo udeleženci Dravograd-Meža, Maribor, ki pridejo v Maribor z zadnjim večernim vlakom, vsi, ki vstopijo v Mariboru, oni s proge Sv. Ilj-Maribor, udeleženci s postaj Hoče, Orehova vas-Slivnica, Rače-Fram, Pragersko, Slovenska Bistrica in udeleženci s proge Gornja Radgona, Ormož, Pragersko. Vlak vozi iz Maribora ob 22. uri, to je ob desetih zvečer, Hoče 22.16, Orehova vas-Slivnica 22.23, Rače-Fram 22.29, Pragersko 22.51, Slovenska Bistrica 23.03, in vozi direktno na Otoče. Udeleženci s proge Gornja Radgona, Ormož, Pragersko se pripeljejo z zadnjim večernim rednim vlakom, ki bo imel za nje posebne vozove, ki se v Pragerskem samo priklučijo.

Vlak št. 3.

S tem vlakom se vozijo udeleženci Dravograd, Meža, Celje, Celje, Laško, Rīm. Toplice. Od Dravograda do Slovenjgradca se peljejo udeleženci z zad-

njim večernim rednim vlakom. Od Slovenjgradca do Celja gre vlak kot poseben. Odhod iz Slovenjgradca 21.12, Šmartin 21.18, Turiška vas 21.24, Dovže 21.34, Mislinje 21.46, Gornji dolič 21.58, Paka 22.11, Selo 22.19, Velenje 22.30, Pesje 22.36, Šoštanj 22.43, Paška vas 22.58, Šmartno ob Paki 23.05, Polzela-Braslovče 23.19, Sv. Peter v Sav. dolini 23.29, Žalec 23.39, Petrovče 23.46, Celje 0.25, Laško 0.41, Rimske Toplice 0.52, in vozi direktno na Otoče.

Romarjem s proge Dobova-Zidani most Trbovlje.

Odhod iz Dobove z rednim vlakom ob 17.25, Brežice 18, Videm-Krško 18.12, Rajhenburg 18.19, Blanca 18.28, Sevnica 18.40, Breg 18.52, Loka 18.58 Radeče 19.04. Iz Zidanega mosta dalje pa vozi poseben vlak ob 19.32, Hrastnik 19.44, Trbovlje 19.54. Vlak pride v Ljubljano ob 21.06 in vozi naprej, da pride na Otoče ob 23.11. Na tej progi je namreč letos 518 udeležencev priglašanih, zato ni mogoče na celi progi posebne ga vlaka dobiti.

Vozni red nazaj.

Vsi vlaki bodo vozili nazaj v torek zjutraj med deveto in deseto uro in iz Ljubljane med enajsto in trinajsto uro. Podrobnejša navodila se bodo povedala na Brezjah.

Za vse vlake.

Izposlovali smo zadostno število osebnih vozov, da bodo vsi komodno sedeli. Zato naj izostane vsak naval na vlake. Pri vsakem vlakom bodo reditelji, katerih odredbam se je treba pokoravati, da bo red. Z označenimi

Perilo se poletil izredno hitro zamaže, zato je tudi v tem času največ pranja. Izdatno olajša to delo le terpentinsko mlo Gazela.

vlaki se smejo voziti samo prijavljeni udeleženci, ki imajo izkaznice. Zato ne pozabite izkaznic doma. Reditelji bodo dali navodila za izlet na Bled in za prekinjenje vožnje v Ljubljani. Tudi se bo v vlakom pobrala mostnina 1 Din za osebo za tja in za nazaj, da ne bo na mostu zastoja. Navodila, ki so bila v zadnjem Slov. Gospodarju še enkrat preberite in se jih točno držite.

GOVORNICI NA BREZJAH.

O priliki romanja bodo trije cerkveni govorniki: v ponedeljek ob deseti uri predpoldne in ob 8. uri zvečer, v torek ob pol 6. uri zjutraj. Kot pridigarji bodo nastopili znani ljudski govorniki — navajamo jih v redu, kakor bodo govorili — in sicer gg.: Franc Hohnjec, župnik v Čadramu, monsignor profesor Vreže in svetnik Franc Gomilšek, župnik pri Sv. Benediktu. Na prosvetnem zborovanju, ki bo v ponedeljek predpoldne takoj po slovesni sv. maši, bo govoril predsednik Prosvetne zveze dr. Jos. Hohnjec.

Občni zbor posojilnega in hranilnega društva pri Sv. Emi r. z. z n. z. se bo vršil v društvenem prostoru 17. avgusta tega leta ob 16. uri. Spored: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора; 2. Čitanje revizijskega poročila; 3. Poročilo načelstva in nadzorstva; 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1929; 5. Volitev načelstva in nadzorstva; 6. Slučajnosti. 924

Kolesarji! Vse kolesarske potrebščine in dele dobite v trgovini **Fr. Senčar, Mala Nedelja.** 923

Gostilničarji! Večjo količino prav dobrega vina iz lastne gorice Vam nudi po nizki ceni Janko Mestnišek, Sv. Peter na Medvedovem selu, pošta Podplat. 921

Prodam zelo ugodno boljše arondirano posestvo ca 14 oralov, 2 km od trga, tik ob postaji. Naslov v upravi lista. 923

Prodam en oral gozda ob cesti Maribor-Ptuj med Teznom in Sv. Miklavžem. Naslov v upravi lista. 920

Zopet nov zvezek Karl Mayevih spisov

izšel

namreč

II.

zvezek

„PO DIJOZEM KURDISTANU“

z vsebino: V teči - iz teče slova Amadije. Cena 13 Din.

Naroča se pri

Čitilnici knjižarni. Maribor

potegnil zanj in stvar se je končala dobro, ker je mogel obtoženec dokazati, da je ravnal v silobranu. Zato je tudi ostal mestnemu pisarju vedno hvaležen.

Zgodilo se je nekega dne, da je grof Thurn, ko je prijezdil na dvorišče Freihausa, udaril tega Tatenbahovega hlapca, ker ni takoj sprejel konja v varstvo, z bičem po glavi, da je skoraj zgubil oko. Hlapec Konrad je takrat sklenil, da se ob priliki nad grofom Thurnom maščuje. In ta prilika se mu je kmalu nudila.

Grof Thurn je za tisti večer, ko se je imel sniti z Moniko, naročil konjarju Konradu, da osedla dva najboljša konja, na enem konju naj pripravi sedež tako, da more na njem sedeti ženska. Konja naj pripelje k malim vratom, odkoder se pride v vrt mestnega pisarja. Grof mu je še naročil, da mora paziti, da ne bo nikdo drug tam ter da naj o vsem molči.

Konrad je storil, kakor mu je bilo ukazano. Točno ob določeni uri je bil pripravljen s konji, katera je peljal na določeno mesto. Bila je že tema. Črni oblaki so zakrivali nebo, le tu in tam se je ukradla svetloba polne lune skozi oblake. Ravno to je omogočilo, da je opazil Konrad, kako se je približala neka postava, zavita v črn

plašč k onim durim v pisarjev vrt, jih odprla in vstopila.

»Aha, vse mi je jasno. Nikdo drug ni to ko grof Thurn. Glej, glej, zato hoče imeti konja. Seveda njegov namen je, da bi odvedel gospodično Moniko, po gluho strežnico Špelo gotovo ni šel. Zato pa hitro, kaj takega se ne sme zgoditi! Čakaj, grof Thurn, sedaj se jaz maščujem.«

Konrad je takoj zasedel enega konja, drugega pa potegnil k sebi ter zdirjal pred rotovž, kjer je bil mestni pisar. Izročil je konja v varstvo hišniku, ki je stal pri durih, sam pa je hitel po stopnjicah ter brez trkanja butnil skozi vrata v pisarno mestnega pisarja.

Le-ta je začudeno gledal, da je dobil tako nenaden in nenavaden obisk in se je že skoraj razhudil. Ko pa mu je Konrad v pretrganih besedah povedal, da hoče grof Thurn njegovo Moniko odvesti, je mestni pisar skočil kvišku, se prijel za glavo, nato pa kriknil:

»Hitro, hitro, takoj tja, drugače je prepozno!« Mestni pisar je zdirjal po stopnjicah do glavnih vrat ter hotel kar dalje leteti.

»Gospod pisar, tukaj sta dva konja. Takoj jih zasediva, da poletiva tja, peš prideva mogoče prepozno.«

DOPISTI

Kotlje. (Vihar in drugo.) V četrtek, dne 24. julija je razsajal pri nas močan vihar, ki je napravil v gozdu, na polju, po sadonosnikih in na hišah mnogo škode. Podiral in lomil je drevesa, polomil koruzo, razmetal naokoli v kope zloženo žito, klesil sadje in marsikatero sadno drevo je položil na tla, tudi strehe je močno poškodoval. Sadje je pri nas itak slabo kazalo, le nekaj sort jabolk je bilo dobro zastavljenih, sedaj pa je vihar skoraj vse oklestil. Drugače pa letos pri nas dobro kaže, samo radi tega vse vzdihuje, da les nima cene in so tako lesni delavci brez zaslužka. Kmet pa tudi toži, da ne more naprej, ker mu je sedaj zaprt glavni vir dohodkov; nima denarja, plačila pa rastejo v brezkončnost. Lepo nedeljo (cerkveno žegnanje) smo letos dne 13. julija obhajali prav slovesno. Fantje so postavili kar štiri mogočne mlaje, najlepše pa je bilo, da je letos lepa nedelja minila brez običajnega pretepa, znamenje, da tudi mladina bolj k pameti prihaja.

Kotlje. (Zanimiva poroka.) Veliko zanimanja je vzbudila poroka, ki se je tukaj vrsila dne 20. julija tega leta. Podala sta si roke za skupno zakonsko življenje Pečolar Matevž in Stern Liza, oba že priletna; ženin, dvakratni vdovec, se nahaja v 76. letu, nevesta tudi vdova, pa v 66. letu. Dasi že tako v letih, sta vendar oba s prav mladeniškim navdušenjem stopila pred oltar Gospodov in radost, ki jima je po izvršeni poroki igrala na obrazu, je pričala, kako sta srečna. Da pokaže svojo mladostno moč, se je nevesta na svatbi prav pridno sukala na plesišču. Umevno, da je privabila tako redka poroka veliko radovednega ljudstva in sta bila novoporočenca predmet splošnega občudovanja. Marsikateremu obotavljajočemu se mlademu paru je ob takem vzgledu vzrastle pogum in se mu je porodil v srcu sklep: hočemo jima mi slediti. Zakonski jarem vendar ne more biti težak, ker se ga tako priletni ljudje ne bojijo in se ga celo veselijo. Mnogo sreče!

Sv. Magdalena pri Dravogradu. Rado se govori in trdi: Dravska dolina je mrtva, lesena, zaspana, v teh krajih ni pravega veselja, ni življenja. Bodi temu kakože, a nedelja 20. julija je bila pri Sv. Magdaleni vesela, res lepa nedelja. Stari ljudje trdijo, da nihče ne pomeni kaj takega pri tej cerkvi. Obhajala se je lepa nedelja, god sv. Magdalene, obenem sta bila blagoslovljena dva bronasta zvonova. Blagoslov je izvršil mil. g. prošt dravogradski Volbenk Serajnik ob asistenci dveh duhovnikov, vodil je tudi vzkjub svoji boleznimi procesijo z Najsvetejšim. Trbojnjski g. župnik Ferdinand Pohraški je na prižnici raztolmačil zgodovino in pomen zvonov. Bilo je več svetih maš, v soboto, nedeljo, ponedeljek in v torek, dne 22. julija, na god sv. Magdalene. Pohvalno je omeniti pevski zbor »Dravogradski Zvon«, ki je pod vodstvom g. Rajka Grögl kot enoglasni moški zbor prepeval v cerkvi in izven nje. Vrta mladina je oventala cerkvico in postavila sedem mlajev. Spričo tega ni bilo neprimerno, da je v nedeljo po končanem svetem opravilu godba v cerkvi na koro zaigrala Slomškovo: Priljubo veselje, o kje si doma!« Vrli par, Peter in Neža Paar, po domače Mohrenhof ali »Pri Zamorcu« je preskrbel, da so bili ljudje prav dobre volje. Ni sicer bilo po zamorsko, pa je vendar bilo lepo in veselo.

Remšnik. V noči od petka na soboto z dne 18. julija je bil za remšniško vas in za celo okolico strašen večer. Blizu pol 11. ure je začelo biti plat zvona in klicati na pomoč: pri virtu gori. Župnijska dekla je začela klicati v župnišču in pri sosedih, vse je namreč spalo v prvem spanju, po prijetnem hladu, ko je minila nevihta. Ko pridejo prvi sosedi, je streha pri posestniku Juriju Grögl že zгоре-

la. Blizu stoječe župnišče in gospodarsko poslopje in šola ter cerkev je bilo v nevarnosti. Ravno minula nevihta in mokrota na strehi, znana mlaka na dvorišču župnišča in neumorno delo ljudi je pripomoglo, da se ni zgodilo nič hudega, le sadno drevje je osmojeno in velika lipa, ki je bila neprecenljive vrednosti. Iskre je nosilo 1 km daleč naokrog. Ogenj se je dal omejiti samo na Gröglovo gostilno in vse kar je z njo združeno. Ko je bilo še premalo ljudi, je še zvonilo z vsemi zvonovi in prišlo je dovolj ljudi. Vsi so delali z nepopisno pridnostjo in trudom. Bog povrni vsem! Člani finančne kontrole so prihiteli in delali na življenje in smrt kakor tudi orožniki. Rešiti se ni dalo pri Gröglu kaj posebnega, pač pa so omejili požar, kar ima neprecenljivo vrednost. Mnogi so še danes opečeni, utrujeni in prehlajeni. Hvala Bogu, da ni bilo posebnega vetra in ne kaj hujšega, da ni zgorel kak človek, kar bi se bilo pri takih okoliščinah lahko zgodilo. Ta večer je pokazal, da imajo ljudje v sili vendar odprto srce za pomoč. Vsem fantom in dekletom, ki ste nosili vodo kar tri ure neprestano, možem in ženam za ves vaš trud in skrb naj bo Bog plačnik in naj vas varuje časnega in večnega ognja.

Razvanje pri Mariboru. Občinski odbor je v svoji zadnji seji izrekel soglasno bivšemu županu M. Kacu priznanje in zahvalo za njegovo nad devetletno županovanje in skrb, ki jo je posvečal občini in občanom. — V nedeljo, dne 3. avgusta dopoldne ob 10. uri se vrši dražba občinskega ribolova. Zbirališče pred gasilnim domom. Prijatelji ribolova se vljudno vabijo.

Pekre pri Mariboru. Prostovoljno gasilno društvo Pekre pri Mariboru priredi dne 15. avgusta tega leta 40 letnico obstoja z II. župnim sestankom. Obenem se vrši velika vrtna veselica v gostilni g. Tomše, z različnimi zabavami. Prosimo naša sosedna društva, da ne prirejajo ta dan svojih veselje. Vljudno vabi odbor.

Št. Peter pri Mariboru. V soboto, dne 26. julija je umrl g. Ljudevit Fluher. Zadela ga je srčna kap. Nad sedem let je županoval šentpeterski občini dokler ni sam odložil županskega mesta. Med šentpeterčani je bil radi svojega mirnega značaja in vedne pripravljenosti pomagati povsod, kjer je bilo treba, splošno priljubljen. Rajni zapušča ženo in dvoje otrok. Naj počiva v miru! — Prihodnjo nedeljo, dne 3. avgusta se vrši ob 9. uri dnopoldne po službi božji na Gorci viničarski tabor. Viničarji iz Slovenskih goric in od drugod, ki se boste v nedeljo zbrali pri nas, bodite nam dobrodošli in iskreno pozdravljeni. — Pretečeni petek nam je toča po nekaterih krajih napravila precejšnjo škodo.

Sv. Martin pri Vurbergu. V nedeljo, dne 3. avgusta, ob treh popoldne se priredi igra »Veriga«. Naj nihče ne zamudi te prilike!

Sv. Marjeta ob Pesnici. Preteklo nedeljo, dne 20. tega meseca smo praznovali običajno marješko žegnanje. Kakor na dan birme tako nam je tudi tokrat ljubi Bog poslal krasen dan. Mnoga, mnoga leta sem iz našega kraja ni bilo slišati o kakih večjih fantovskih pretepih in bili smo vedno ponosni na to, saj pravega, zavednega fanta ne diči pest, celo pa že ne nož, marveč skromnost, mirnost in treznost. Opozarjali smo vedno, celo z javnimi razglasi zlasti mladino, ki se ravno dandanes rada prepegosto spozabi, na dostojno in trezno vedenje ter jo spominjali na razglas kraljeve banske uprave proti pijančevanju in nespodobnemu obnašanju. Nočemo hvaliti domačih fantov, a reči moramo, da nas je žalostni dogodek marješke nedelje osupnil. Dva fanta, ne domačina, sta težko ranila enega naših domačih fantov, ki nam je poznan kot miren dečko. Obdelala sta ga s kolom in nožem tako, da leži sedaj nevarno ranjen v mariborski bolnici. Očividci trdijo, da bi ga gotovo ubila, ako bi ne prihitel zraven naš preč.

g. župnik, kajti vse se je odigralo blizu župnišča. Branili so sicer napadenega tudi domači mladi fantje, a zaman, čeprav sta vsled te obrambe oba tujca baje tudi odnesla nekaj vročih. Eden od obeh tujcev si je malo pred tem spopadom drznil sklofutati javno na cesti enega naših starejših mož, ki se je z ženo in otrokom vračal domov. — Kam pridemo! Govorimo toliko o potrebi miru in odpravi krvavih vojn, doma pa s takimi pretepi in uboiji kažemo, da še nas je svetovna vojna premalo izučila in izmučila. Starši, ali ste res zgubili vajeti vzgoje otrok? Mladina, ti pa zgubljaš pamet in srce! Dobremu je treba le besede, za slabega pa naj govori kazen, bodisi da je domačin ali tujec! Pomnimo: Fant je res junak, če je poštenjak!

Polzela. Ljudski oder priredi v dneh 14. do 18. avgusta vsak dan na prostem največjo tragedijo »INRI«, »Življenje in smrt našega Gospoda Jezusa Kristusa« v 12. slikah. V ta namen bo izdelan nov oder, delo g. Vipotnika iz Žalca. Sodelujejo najboljši igralske moči, med njimi mnogo starejših priznanih igralcev kot L. Špacapan (Kajfež), J. Drolc (Herod), I. Pavletič (Jakim), F. Turnšek (Pilat), M. Trglav (Jonadah), F. Lenko (duhovnik), J. Kač (Nikodem), F. Jelen (Jožef Arimatej). Opozarjamo vse Savinjtane in jih vabimo, da pridejo gledat to največjo tragedijo krščanstva. Druga društva pa prosimo, da na te dneve ne prirejajo kakšnih prireditev. Podrobnejši spored prihodnjic. Bog živi!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Imenitno jo je pogruntal pred kratkim dopisnik iz Ruš, ki je v nekem slovenskem listu pod naslovom »Ni napačna misel« napisal sledeče, vsega uvaževanja vredne besede: »Neka gospa je prišla na to idejo: naj bi ruski gostilničarji, ki bodo ob priliki blagoslovitve novih zvonov največ zaslužili in ki največ zaslužijo ob ruskih romarskih shodih, sami kupili en zvon za farne cerkev.« Kaj ko bi pri Sv. Trojici prišla kaka gospa na slično lepo misel. Prav gotovo bi tudi pri nas taka misel ne bila napačna.

Sv. Ana v Slov. goricah. V ponedeljek, dne junija je umrl g. Jožef Kramberger, posestnik in kleparski mojster v Krembergu. Rajni je bil daleč naokrog znan, ker je na cerkvah in zvonikih delal nove strehe. V težki železni bolezni je marsikje iskal pomoči, nazadnje v bolnici v Gradcu, kjer so mu pa le za nekaj časa podaljšali življenje. Bolezen se je kmalu poostrila in tako ga je, prevedenega s svetimi zakramenti, rešila vsega trpljenja nemila smrt. Zavzemal je različne odgovornosti polne službe, opravljal je nekdanj županske posle, bil je načelnik tukajšnje posojilnice itd. Povsod je bil skromen in ponižen ter vzor pravega krščanskega moža, ki je vsakemu, zlasti pa revežem rad pomagal, kjerkoli je mogel. Posebno je bil naklonjen Prosvetnemu društvu, kateremu je radevolje dal na razpologo svoje prostore, da je lahko prirejalo veselice. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Od blizu in daleč so prišli znanci in prijatelji ter ga spremljali na zadnji poti. Č. g. župnik je ob asistenci g. Neudauerja in g. kaplana opravil asistirano sveto mašo, potem pa se je poslovil od njega v ganljivih besedah. Zvonovi, za katere je veliko daroval ter jih spravljal v zvonik, so mu zapeli v slovo. Počivaj v miru, dragi Jožek, ob strani svoje žene v družinski grobnici, katero si sam napravil za sebe in svoje domače! Ljubi Bog naj obilno poplača tebi in tvoji blagi ženi vse dobrote, katere sta nam skazala! Sinom in hčeram pa izrekamo naše sožalje.

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Neizprosna smrt kosi zdaj tu zdaj tam. Umrl je v 69 letu na Martin Sladjak, ki je bil v mladih letih naročnik Slovenskega Gospodarja. Pred leti je bil voditelj k Materi božji bistriški in tudi v lepe Ruše nad Mariborom. Obiskal je tudi nazareško Marijino hišico. Bil je nekaj let občinski svetovalec in obenem cerkveni ključar. Rad je tudi pomagal pri kinčanju cer-

kve ob cerkvenih slavnostih. Naj mu bo lju-
bi Bog za vsa njegova dobra dela dobrotljiv
plačnik.

Gornja Radgona. Pretekli pondeljek, dne
21. julija je umrl v 67. letu svoje starosti zna-
ni veleposestnik g. Adolf Zorzini. Med spa-
njem ga je zadela kap. Njegovega več mili-
jonskega premoženja bodo deležne baje nje-
govi dediči, živeč v Avstriji in Italiji. — Dne
6. julija se je vršila v avstrijski Radgoni ve-
lika heimwehrovska tombola. Lepi dobitki in
dobra reklama je privabila na njo tudi 75
Slovencev iz Gornje Radgone.

Ljutomer. Strela je udarila dne 18. tega me-
seca ob pol 10. uri zvečer v II. transformator,
last mestnega električnega podjetja Ljutomer.
Strela je razdrla okoli 3 kvadratne metre stre-
he na visoki stavbi, zdrsnila po vodu v pri-
zidek, kjer je nameščen II. transformator za
industrija gg. Viktorja Kukovec in Leopolda
Pečar ter je napravila precej škode. Transforma-
tor so takoj odposlali na elektrarno Falo
v popravilo. Nastala škoda je krita z zavaro-
valnino. Da sta zamogla industrija naprej
delati, je mestno elektriško podjetje name-
stilo takoj rezervni transformator. — Dne 19.
tega meseca ob pol 14. uri se je po najlepšem
vremenu in vročini razgrnil mal oblak nad
vinogradi ormoškega in malime delom lju-
tomerskega sodnega okraja ter obsipal gori-
ce ponekod s prav čisto točo do 8 cm na de-
bilo, in celo brez kaplje dežja. Toča je na-
pravila veliko škodo, po nekaterih krajih je
vzela 25 do 60 $\frac{1}{2}$ vinskega pridelka. Baš le-
tos, ko se nam obljublja izvrstna vinska kap-
ljica in ne premajhne količine, pa nas obis-
kujejo oblaki noseč seboj pogubonosno točo.
Mnogim posestnikom so lepi upi prekrizani.
— Jakobu Babič, posestniku na Krapju, je v
noči od 20. na 21. julija zgorela kopica pše-
nice, navožena in pripravljena za mlat. V ko-
pici je bilo 240 križev, kar bi dalo do 5000 kg
pšenice. — Dne 23. julija so pripeljali iz Mote,
občine Cven na pokopališče Ljutomer nezna-
nega utopljenca. Utopljenec je bil nag, torej
se je najbrže kopal in ga je dohitela smrt.
Identitete ni mogoče ugotoviti, ker je navede-
ni bil očitno več časa v vodi in pozneje
dalje časa na suhem in je nanj sijalo vroče
solnce. Mura ga je vrgla na suho; njegove
obleke ni nikjer najti. — V noči od 21. na 22.
julija je požar upeljal na Ivanjskem vrhu
hišo z gospodarskim poslopjem posestniku
Mlinariču popolnoma, dvema sosedoma zra-
ven pa skoraj vse. Pa ugasiti ni bilo mogoče
ničesar; gasilna društva, ki so prihitela na
pomoč, hotoč oteti imoveno nesrečnih, so bi-
la radi pomanjkanja vode brez vsake moči.
Zavarovalnine poslopij so malenkostne.

Kapela. Letošnji naš patrocini, praznik sv.
Marije Magdalene je bil združen z izredno
slovesnostjo, ki so je deležne le malokateri
župnije. Bila je to svečanost biseromašništva
našega g. župnika č. kanonika Martina Meš-
ka. Obhajali smo jo tako, kakor je to pri-
stojno izrednemu dogodku. Ne samo naša
župnija, marveč tudi sosedne so se veselile
tega praznika kot svojega. Na predvečer v
pondeljek, dne 21. julija, so pevci iz domače
in sosedne radgonske župnije priredili g. bi-
seromašniku podoknico, ob kateri je imel
prelep nagovor g. sodnik iz Gornje Radgone
Schweiger. V torek se je naš prijazen hrib
napolnil z ljudmi iz domače in sosednih žup-
nij. Udeležilo se je praznovanja 60 letnega
mašniškega jubileja veliko duhovnikov, ki
so spremljali v cerkev sivolasega svežega bi-
seromašnika, ki je s krepkim, moškim glasom
zapel Glorijo kakor pred 60 leti. Slavnostni
govor je imel g. prelat dr. Slavič, rojak iz
Ljutomerske dekanije. Bilo je navzočih tudi
nekaj gg. duhovnikov iz Prekmurja z g. biv-
šim poslancem Kleklom na čelu. Slavnosti
sta se tudi udeležila mariborski župan dr.
Juvan in dr. Hohnjec. Državno upravo je za-
stopal ljutomerski okrajni glavar g. dr. Ter-
stenjak. G. biseromašniku kličemo: Krepko
naprej do železnega jubileja!

Vitanje. Gosp. Ivan Hofbauer, posestnik in
barvar izven trga ima žago v Spodnjih Fu-
žinah in tudi nov jez iz cemetnega betona.
Dne 16. tega meseca so šli jez mašiti, ker je
puščal vodo. Lastnik jeza, njegov najmlajši
sin Maks, star 18 let, delavec Luka Oberčkal
in še dva dninarja so bili tamkaj. Že so mis-
lili pustiti delo, kar se zgodi nesreča. Še svež,
2 metra visok beton se podere nazaj po vodi
in pahne Luko Oberčkala pod vodo ter mu
zdobi prsa, da je pod vodo izdihnil. Sin g.
Hofbauerja skoči v stran, a skoči tako ne-
srečno, da mu je beton zmečkal levo nogo nad
kolenom. Rešilni avto ga je prepeljal v bolni-
co v Celje, kjer je čez tri dni spreviden s
svetimi zakramenti umrl. Potem so ga pre-
peljali domov. Še osem let ni minulo, odkar
sta umrla njegova dva brata tudi nagle smrti.
Uboga mati strašno trpi. Tebi pa, Maks, kli-
čemo: Na svidenje nad zvezdami!

Jankova pri Vojniku. Dne 19. tega meseca
je mirno v Gospodu zaspal Janez Lipovšek,
posestnik v Jankovi v 47 letu starosti po dolgi
mučni bolezni. Pokojni je bil splošno priljub-
ljen in spoštovan pri svojih sosedih, poseb-
no radi svoje dobrotljivosti in usmiljenosti.
Zato pa upamo, da mu je tudi Vsemogočni
obilo poplačal vse dobrote, katere je skazo-
val. Hud udarec je zadel dobra sinova in
hčer ob izgubi očeta; a pomisliti moramo, da
je naša ločitev le časna. Kajti združili se bo-
mo zopet enkrat v nebesih in tedaj se ne bo-
mo ločili več. Vekomaj bo trajala naša sre-
ča. Saj pravi nam znana pesem: »Križ nam
sveti govori, da vidmo se nad zvezdami«. —
Resnične so te besede, pa tudi tolažilne, da
bo prišel enkrat združitev čas. Nepozabni nam
oče! Zapustil si nas tako nenadoma in se pre-
selil v boljše življenje, življenje sreče in miru.
Mi tvoji otroci še te bomo vedno spominjali
v molitvah v zahvalo za to, kar si nam stor-
il dobrega. Sladko nam počivaj in večno
srečo uživaj.

Sv. Pavel pri Preboldu. Ker se bolj redko
oglasimo v »Slov. Gospodarju«, si morda mis-
lijo naši dragi bratje Slovenci, da smo čisto
zaspali javnosti. Toda motijo se, mi še ži-
vimo, seveda le bolj tiho za se. Posebno naše
božje hrame hočemo ohraniti v dobrem stan-
ju ter potrditi spomin našim pradedom. —
Lansko leto je bila zunaj in znotraj prenov-
ljena podružnica sv. Lovrenca, letos pa bo
prenovljena cerkva sv. Magdalene na pri-
jaznem hriščku Homu. Ker delo še ni bilo
dovršeno, bo običajna lepa nedelja preložena
na 3. avgusta tega leta. Prijatelji lepe nara-
ve, pohitite ta dan na prijazen griček, od-
koder imate krasen razgled po lepi Savinjski
dolini. Obišče nas ta dan tudi Krekova mla-
dina iz Ljubljane in Celja ter nas počasti z
zborovanjem popoldne istega dne.

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. G. Ljudovik
Slanc se je letos poslovil od 38 letnega hiše-
vanja v zdravilišču. Bil je vesten in jako
sposoben uslužbenec, ki je najbolje poznal
razmere v Rogaški Slatini. Zdaj uživa sadove
svoje neumorne delavnosti v vili »Ivanov
dvor«. Bil je vedno zaveden Slovenec in prak-
tičen katoličan tudi v časih, ko je bilo to ne-
varno za slatinske uslužbenec. Zasluge si je
stekel tudi za Sv. Križ. Bog ga naj živi in
blagoslavlja tudi v zasluženem pokoju še dol-
go vrsto let. — Po zaslugi usmiljenih src in
dobre roke č. g. kaplana Lojzeta se je kupilo
1000 kg semenske ajde za uboge po toči pri-
zadete trpine. Ajda se je razdelila posestni-
kom, kateri so se pravočasno prijavili **po
točjem prizadetju**, ko je bilo to v cerkvi dva-
krat oznanjeno. 1000 kg ajde je pač bila ma-
lenkost za toliko posestnikov, zato na posa-
meznika ni prišlo veliko, a vendar je ta ma-
lenkostna podpora marsikateremu dobrodo-
šla. Izražamo tem potom tistim, ki te malen-
kostne podpore niso bili deležni kljub temu,
da so tudi od toče prizadeti, da so tega sami
krivi, ker se niso odzvali oznanilu radi pri-
jave. Napačno je torej mnenje tistih, ki se
drugače izražajo. Kateri ni bil sedaj deležen

te podpore, naj se pa vsaj potruji, da bo pri-
šel v poštev ko se bo delila semenska pšenica.
— Zadnji čas, zlasti ob sobotah in nedeljah se
pojavi pozno v noč posebno v vaseh na
gornji strani naše župnije nočni razgrajaci,
ki bude trudno kmetsko ljudstvo od zaželje-
nega počitka. Opozarjamo, da bomo z naprej
vsak tak pojav prijavili pristojni oblasti, da
bodo take osebe poklicane na odgovornost ra-
di kalenja nočnega miru in bodo po predpi-
sanem zakonu strogo kaznovane.

Sladkagora. Banska uprava nam je izročila
načrte za naš vodovod. Obenem nam je do-
ločila iz letošnjega proračuna 90.000 Din za
kar smo ji prav hvaležni. Tako se bo to
krvavo potrebno podjetje vendar enkrat pri-
čelo. — Kakor druga leta, se tudi letos vršijo
romarske procesije 12., 13. in 14. avgusta. Ro-
marji bodete letos videli prenovljen veliki
oltar, novo nebo in tudi od zunaj prenovlje-
no cerkev, zlasti pa lepo urejene prostore
krog cerkve. Le pridite v obilnem številu k
Materi Milosti na Sladkigori.

Svetina pri Celju. Lepa nedelja se bo tuka
obhajala dne 10. avgusta in ne 3. avgusta, kar
naj vzamejo na znanje romarji in izletniki,
ki ta dan radi prihitijo na prijazno Svetino.

Pilštanj. Kako globoko se je ukoreninila
ideja gasilstva, je pokazala zopet v nedeljo,
dne 13. julija gasilska slavnost na Pilštanju
ob priliki blagoslovitve nove motorne brizgal-
ne. Ob 9. uri je pozdravil v imenu domačega
društva došle tovariše, med katerimi sta bili
polnoštevilno zastopani gasilni društvi Kozje
in Polje, domači tajnik g. Zagrajšek. Tuka
se je nato razvil sprevod z godbo na čelu,
ki je ob špalirju ljudstva korakal do cerkve
na Pilštanju. Po kratkem oddihu se je pri-
čela cerkvena slavnost s procesijo, katere se
je udeležilo vse uniformirano gasilstvo. Po
službi božji je izvršil č. g. dekan kozjanski
Krohne ob asistenci domačega g. župnika J.
Rauterja, župnika iz Buč g. Turka, župnika
iz Zagorja g. Pribožiča, misijonarja iz Celja
g. Mala in domačega bogoslovca g. Lupšeta
cerkveni obred nad motorko, katerega je kon-
čal z lepim nagovorom na ljudstvo in gasil-
stvo. Nato je glavna kumica g. Regvatova z
lepim nagovorom izročila društvu brizgalno
z željo, da bi se uporabljala malokedaj, ven-
dar pa vselej uspešno v dobrobit človeštva.
Načelnik domačega društva g. Prislanc se je
v kratkem nagovoru zahvalil č. g. duhovščič-
ni, gg. kumicam in kumu, pozdravil nadalje
tovariše goste, domače gasilce in ljudstvo
ter se vsem zahvalil za sodelovanje in pomoč.
Popoldne istega dne se je vršila na vrtu g.
Kolar Andreja v Lesičnem veselica. Okusno
prirejen veselični prostor ni prišel do velja-
ve, ker je nenaden dež pregnal vse goste v
gostilniške prostore. Udeležba sosednih dru-
štev kakor tudi drugega ljudstva je bila
častna. Mlado društvo pilštanjsko je pokaza-
lo svojo jekleno energijo, 13. julij pa naj pri-
ča vsemu narodu, kako svete so mu besede:

Odprto nam vedno uho in oko,
pomagati vedno pripravljeni smo!

Marno pri Dolu. Dne 3. avgusta bo v Mar-
nem pri Dolu slovesna otvoritev vodovoda
s sledečim sporedom: popoldan ob 3. uri so
pri marnski kapeli večernice, po večernicah
pohod do rezervoarja in tam blagoslovljenje
istega. Po končanem blagoslovljenju prosta
zabava na Tomcovem hribu (nad kapelo). Za
dobro kapljico bo preskrbel gostilničar g. Ja-
kob Draksler, župan na Dolu. Vse prijatelje
in dobrotnike vabimo na ta dan v Marno, da
vidijo, koliko se napravi s skupnim vzajem-
nim delom. Največ zaslug za ta vodovod ima-
jo bivši okrajni zastop laški pod gerentom
dr. Godničem, okrajna blagajna v Laškem pod
načelnikom dr. Lovšinom in tudi domača ob-
čina, ki nam je pomagala s precejšnjo vsoto.
Ne smemo pa pozabiti se zahvaliti bivšemu
oblastnemu poslancu Matevžu Deželaku, ki je
prvi to misel sprožil v oblastni skupščini v
Ljubliani.

Ako se nalezem nahoda

ali influence, kašlja, hripavosti, brenčanja v ušesih i. t. d., tedaj takoj vzamem za nosljanje, grgranje ter za obkladke Fellerjev prijetno dišeči Elsafluid. To pomaga hitro in zanesljivo! Nekoliko kapljic na sladkorju odpravi takoj krče in slabost v želodcu. Pri revmatizmu, gihtu in oteklinah vsake vrste mi vedno pomaga drgnjenje in pranje z Elsafluidom! 532

Delajte tudi Vi tako — pomagalo bode tudi Vam!

Fellerjev Elsafluid, to že 33 let znano narodno sredstvo in kosmetikum stane v lekarnah in vseh podobnih trgovinah; poizkusna stekleničica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, specialna steklenica 26 Din. Po pošti najmanj za 62 Din pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elsatrg 341

Sodarskega pomočnika in vajenca sprejme Jožef Ogorevc, sodar v Brežicah. 874

Hlapca, treznega, pridnega in poštenega, ki je navajen konjem in ki se ne boji nobenega dela sprejme takoj Franjo Cvetko, trg Sv. Trojica v Slov. goricah. 881

Kravar, oženjen, kateri dobro krmi in molze, se takoj sprejme. Oskrbništvo gradu — Slivnica pri Mariboru. 909

Uprava veleposestva grofa Herberstein-a v Ptujju odda v zakup ribolov v reki Pesnici in potoka Rogoznica, potem v malih postranskih potokih za čas od 1. avgusta 1930 do 31. julija 1933. Pismene ponudbe je vpslati za določene razdelke in meje potokov do dne 5. avgusta 1930 do 9. ure predpoldan v pisarno upravi veleposestva, kjer se lahko ponudniki spoznajo z natančnejšimi pogoji. Uprava si pridrži pravico, da odda ribolov brez ozira na višino ponudbe.

Učenec se takoj sprejme pri Antonu Marčič, usnjarna, Slov. Bistrica. Starost 17 do 18 let. Učna doba tri leta, za hrano in obleko se bode skrbelo. 911

Hlapec z dežele, dobro vajen konjem se sprejme. Vprašati v trgovini Maribor, Grajski trg 2. 912

Posetvo 7 oralov, 1 oral vinograda, ostalo njive in sadonosnik se ugodno proda radi selitve. Ivan Krajnc, Dobrenje 76, Pesnica. 913

Prodajam hišo z vrtom in njivo; tudi njivo posebej kot ugodno stavbišče. F. Šegula, župnik — Pragersko. 882

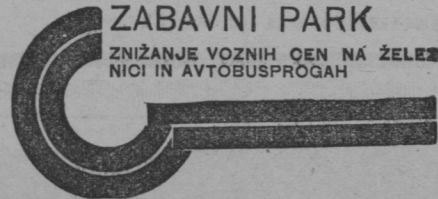
30. AVG. — 7. SEPT. 1930

GRAZER MESSE

RAZSTAVA ŽIVALI
30. AVG. — 1. SEPT. 1930
VINSKA IN SADNA
RAZSTAVA
RAZSTAVA VZORCEV BLAGA

ZABAVNI PARK

ZNIŽANJE VOZNIH CEN NA ŽELEZNICI IN AVTOBUSPROGAH

Pozor, kmetje!

Raznovrsne deske ter late in krajnike dobite poceni pri

FRANC EHRLICH,
trgovina z lesom,
Lajtersberg.

888

Jabolka ponudite

Vnovčujemo najsolidnejše vse vrste in vsake množine prešnega in namiznega sadja. Blago plačujemo pri prevzemu točno. Zahtevajte pojasnila

Štajerska sadjarska zadruga

r. z. z. o. z.

Maribor, Miklošičeva ulica 2

Telefon 2581

856

V prodaji leži Vaša bodočnost! Ako se čutite sposobnega, doseči visok promet naših prvovrstnih predmetov, Vam nudimo tem potom naše zastopstvo ter Vam jamčimo za boljši zaslužek kot v kateremkoli drugem poklicu. Pišite nam in priložite znamko za odgovor. Tehna družba, Ljubljana, Mestni trg 25/I. 788

Odda se združena služba organista in cerkvnika. Dobi tudi tajništvo posojilnice. Poleg štolarnih dohodkov in bernje stanovanje, prostran vrt s svinjakom. Prošnje najbolje osebno. Cerkevno predstojništvo Sv. Lovrenc na Dravskem polju. 896

Kuharica, samostojna gospodinja srednjih let, poštna želi stalne službe v župnišču, najraje kje na Štajerskem. Naslov v upravi Slov. Gospodarja. 880

Malo posestvo v bližini Maribora, z lepo hišo 56.000 Din. — Nova hiša s hlevom, vrt, Din 65.000. — **Gostilna**, kavarna poceni. — Posredovalnica »Rapid«, Maribor, Gosposka ulica 28. 916

Sole prosta deklica se sprejme, katera bi pasla dve kravi. Klemenčič, Razvanje št. 85. 908

Posestva, hiše, gostilne, trgovine, pekarije, mline proda Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. 915

Posestvo, rodovitno z gozdom, lepa lega, kupi Posredovalnica v Mariboru, Sodna ulica 30. 914

Prodajam posestvo z vinogradom in sadonosnikom, pol ure od železniške postaje. Koren Ivan, Šmartno ob Paki. 878

Posestvo 4 orale se prodaj. Alojz Breznik, Sp. Voličina 109, Sv. Rupert v Slov. goricah. 876

Zanesljivega majerja za v Sv. Barbaro sprejemem. Gosak, Maribor, Tkalska ulica 9. 879

Zamenjam rezan ali tesan les za vino. Naslov v upravnistvu lista. 919

Vzamem žago v najem pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravnistvu lista. 709

Pri nočnem delu na prostem je potrebno enolična in zanesljiva svetilka.

Močna Maxim-svetilka se polni s petrolejem, bencinom in bencolom. Gori brez smrada in se ne kadi. Potrošnja za 15 ur 1 liter gorilnega materijala. Jakost svetlobe 300 sveč. Zanesljiva proti vetru in dežju.

Josip Kostajnsček,
Celje, Vodnikova ulica 9.

Maxim

878

Gotovo ste se že prepričali, da kupite pri meni vsakovrstno špecerijsko blago po najnižji ceni, kakor n. pr.:
sveže žgano kavo 1/4 kg 11, 12, 14, 15, 18 Din
lep riž po 5, 6, 7, 8 Din
najfinejšo banatsko moko
lepo krušno moko kg po 1.75, 2, 2.25, 3 Din
pristno namizno, bučno, laneno, ripsovo olje.
Imam tudi v zalogi lepo repno seme, Inkarnat-deteljo.

Priporoča:

JOS. WEIS

prej Hartinger

Maribor, Aleksandrova c. 29.

Frijazna, točna postrežba!

USTANOVljena LETA 1881

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točno.

Celje
v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
še lastna glavnica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—.**Maribor**
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223**Salonit**ZA POKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJEHiša z vrtom in njivo na prodaj
v bližini Maribora. Naslov v
upravi lista. 890Iščem manjši mlin v najem s sta-
novanjem. Nasloviti na Fras
Karl, Košake 359 pri Mariboru. 894Kolarski vajenec s hrano in sta-
novanjem v hiši se sprejme. —
Lešnik, Maribor, Taborska uli-
ca 10. 892Majer, dve osebi, brez otrok se
sprejme. Naslov v upravi lista. 891Viničarja iščem s 5 do 6 delavni-
mi močmi za jesen. Naslov v
upravi lista. 899**V juliju**ko se perilo najbolj zamaže, Vam bo pri trudapolnem
pranju najboljši pomočnik**GAZELA**
TERPENTINOVNO MILO.Katero avtobus-
no zvezo potre-
bujete iz Maribora

?

Maribor, Limbuš, Ruše.
Maribor, Gornja Radgo-
na, Radenci.
Maribor, Pobrežje, Do-
goše, Zg. Duplek.
Maribor, Konjice, Celje.
Maribor, Zg. Kungota.
Maribor, Melje, Sv. Pe-
ter.Maribor, Selnica, Fala.
Maribor, Ptuj.
Maribor, Št. Lenart.
Maribor, Zg. Sv. Kun-
gota, državna meja.
Maribor, Pesnica.
Maribor, Rog. Slatina.
Maribor, Št. Lenart,
Marija Snežna.Vozni red vseh teh zvez
iz Maribora imate v
zvezku za Din 2.—. Kdor
naroči le en izvod po
pošti, naj pošlje Din
2.50 v znamkah naprej.

902

Prav iskrena **ZAHVALA**naj sprejmejo vsi oni dragi, ki so z nami društveniki, po-
seбно nadzorstvo in načelstvo, ki se je v polnem številu
udeležilo pogreba člana nadzorstva, nam nepozabljivega g.**MARTINA ZLODNJAK**dne 18. julija 1930 spremili k večnemu počitku. Ohrani-
mo mu trajno hvaležnost in časten spomin!Hranilnica in posojilnica Sv. Lovrenc v Slov. gor.,
dne 18. julija 1930. 886

Advokat

dr. KODERMAN KARL
v Mariborunaznanja, da se po razdružilivi z g. dr. Slokarjem
nahaja njegova odvetniška pisarna v dosedanjih
prostorih**Aleksandrova cesta števil. 12**
prišličje, desno. — Telefon 21-92.Sprejememo še nekaj zastopnikov za prodajo
šivalnih strojev, koles, gramofonov itd. —
»Centra«, Ljubljana, poštni predal 248.
899Pljučal Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik,
Pljučni zavod (Privat-Lungenheimanstalt)
Sečovo, železniška postaja Rogaška Slatina.
895Berdo in II. brač za tamburaše, skoraj nova,
sta po ceni na prodaj pri bralnem društvu
v Račah v šoli. 898Vaše prihranke naložite popolnoma varno pri
KREKOVIM POSOJILNICAM * Meljska c. 10, Maribor

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Rentni davek se vlagateljem ne odtegne. 85

Obresti: Za vloge: nevezane 6—7%, vezane 7½—8%.

Ček. zav. v Ljubljani rač. št. 14349.

Posojila po 9—10%.

Nalagajte po položnicah!

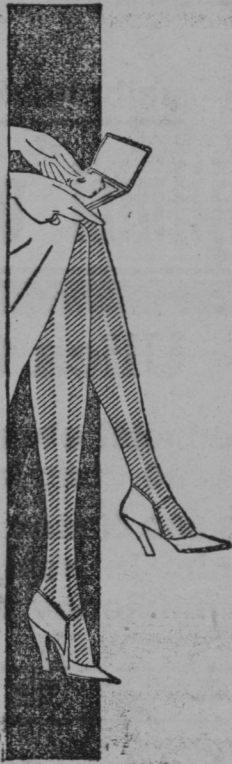
Dobre
nogavice
samo pri

L.

P
U
T
A
N

Celje

884

Najcenejše in najboljše

kupite barve, lake, firneže, terpentini,
karbolineum, maže za kolesa, olje
za stroje in mast, bencin

701 i. t. d. pri i. t. d.

BRANKO SUČEVIČ, Maribor

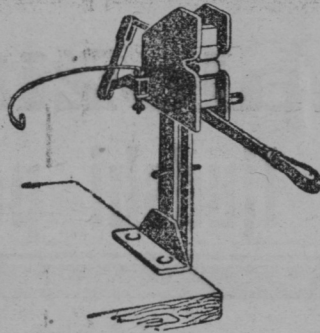
Telefon št. 2153 Slovenska ulica 8 Telefon št. 2153

Nikjer tako poceni a vendar tako dobro

ne kupujete vseh mogočih praktičnih predmetov za uporabo, glazbil, jeklene robe, orodja, gospodinskih in oblačilnih potrebščin za dame, gospode in otroke, igrač itd. kot pri svetovni razpošiljalni tvrdki Suttne. Fino poniklana priprava za britje z 2 ostrinama, zelo lepo izdelana, Vas stane samo 22 Din, dalje dobite dunajsko ročno harmoniko v lepi izdelavi z 10 tipkami, 2 basi i. t. d. 168. Na tisoče najlepših za samo Din 168. reči bodete našli v novi veliki ilustrirani domači knjigi, katero tudi Vi popolnoma brezplačno dobite, ako jo zahtevate od svetovne razpošiljalne tvrdke 211

H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 992

Patentirano
v vseh kulturnih državah.

Košnja otave

se bliža!

Olajšajte si delo z našim patentiranim, brezvzmetnim

„Stubaier“-brzoklepalnikom!

Prednosti:

1. Nobenega mučnega klepanja več.
 2. 80%ni prihranek na času, kajti naš aparat skleplje vsako, tudi najtršo koso, v 2 do 3 minutah bolje in lepše kot more to storiti najbolj izurjen kosec.
 3. Klepanje je otroško lahko ter se mu lahko priuče ženske, mladoletni in tudi oni s slabimi očmi.
 4. Aparat deluje popolnoma brezšumno.
 5. Preprečuje škrbine in s tem varuje koso.
 6. Kleplje se lahko z nasajenim kosiščem; zaradi tega odpade nepotrebno snemanje kose pred klepanjem.
 7. Širina klepa se lahko poljubno uravnava.
 8. Teža mu je samo 9 kg; zaradi tega se lahko prenaša.
 9. Tvornična garancija do konca onega leta, v katerem se je kupil.
 10. Aparat deluje čustveno, kar je pri klepanju glavna stvar.
 11. Aparat je brez vsake vzmeti in najnavadnejše konstrukcije ter izdelan iz najboljšega specialnega jekla; zaradi tega so popravila izključena.
 12. Nobenih nadaljnjih stroškov, temveč samo enkratni izdatek.
 13. Točno funkcioniranje, ki pri pravilnem ravnanju nikoli ne odpove.
 14. Z aparatom se lahko klepljejo tudi srpi.
- Zategadelj, kmetovalci, si ne pozabite nabaviti tega za Vas zelo važnega orodja prej ko mogoče, še pred košnjo!
- Mnogoštevilna zahvalna in priznalna pisma iz tuzemstva in inozemstva na razpolago!

Prospekte, navodila in vsa ostala pojasnila Vam daje brezplačno:

Generalno razpečevanje „Stubaier“-brzoklepalnikov

FRIDERIK KRATZ, družba z o. z.,

Stražišče pri Kranju št. 54 (Dravska banovina).

900

Potne kovčke

in torbe v veliki izbiri od navadne do najfinejše vrste. Kovčki za avto in kolekcijo vzorcev po naročilu. 790

I. KRAVOS

Maribor, Aleksandrova 13

Prodajam novo trivrstno Lubasovo harmoniko. Cena Din 1800.— Zlatko Mlakar, Prihova, Konjice. 872

Poročne prstane

kupite najceneje samo pri tvrdki

M. Ilger-Jevemu Sinu

Maribor, Gosposka ul. 15

Ure, zlatnina, očala. Popravila hitro, dobro in po ceni. 1444

Prodajam hišo z vrtom in njivo; tudi njivo posebej kot ugodno stavbišče. F. ŠEGULA, župnik, Pragersko. 882

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte.

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih obrestuje na južnodne jše.

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti jamči Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Zato se naložbe v zavodu pupilarno varne.

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

662

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

F. Z. Z. N. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

1

TRGOVSKI DOM V MARIBORU

Predno si nabavite poletno blago obiščite

Največja modna trgovina v Sloveniji, meri 98 1/2 mtr z 36 velikimi izložbami. Velikanska izbira vsakovrstnega blaga nudi čudovito nizke cene. **V konfekciji** plašči od 300 Din naprej kakor tudi vse **blago ceneje kot drugod.**

Modne knjige zastoj.

728

Modne knjige zastoj.

Stekleno blago in porcelanasto posodo, okvirje za slike, razne kipe i. t. d. kupite **najboljše pri stari**

Celjski steklarni

M. Rauch, Celje, Prešernova ulica št. 4.

Brušena in navadna ogledala po tovarniških cenah. Prevzema steklarska dela pri novih stavbah. 594

V najem

se da dobro idoča pekarna pod št. 300 na upravo lista. 868

Kolarja 897

dobro izvežbanega, na prometnem prostoru, k kovačiji išče kovač. Naslov v upravi lista.

Pohištvo — Preproge

posteljnina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkani-
na itd. **najboljše**
in najceneje pri

Karlu Preis

Brezplačni ceniki! MARIBOR, Gosposka ulica 20

TRI PREDNOSTI

- I. Ogromna izbira.
- II. Izborna kvaliteta.
- III. Nizke cene in plačilne olajšave.

Blago za moške obleke in spomladanske plašče. - Blago za danske kostime, plašče in obleke. - Cefiri, oksfordi in poplini za moške srajce. - Crepe-de-chine, crepe-saten, crepe-georgette, crepe-marochine. - Bemberg- in umetna svila v modernih barvah in deseni. Vsakovrstno platno za perilo stalno v veliki izbiri.

656

L. ORNIK, MARIBOR
KOROSKA CESTA STEV. 9

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192